

TYÖVÄEN ARKISTO

SOS. DEM. EDUSKUNTARYHMÄN

PÖYTÄKIRJAT

1938 —

RULLA 23

KUVANNUT

MONIKKO OY

1978.12.08

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 11 p:nä lokakuuta 1938. Saapuvilla olivat: Harvala, Komu, Kulovaara, Kuusisto, Lehtokoski, Lepistö, Linna, Lonkainen, Pekkala, Reinikainen, Salmenoja, Syrjänen, Tolonen ja Aattela. Kokouksessa oli läsnä myöskin ministeri Tanner. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

tariffi.

htautumisesta tullitariffiin.
vuoksi hallituksen taholta
ttiin maissin tullin korotta-
a oli esityksen hyväksynyt.
laaduilla on tullia, niin
in rehuille panna tullia. Ul-
aksetaan jokseenkin saman-
nadaan ulkomailta rahaa. Myös-
etettava päästä omavaraisuus-
ja talouspolitiikkaa tuottaa
ja sen avulla kiihoittaa
ttava osa tuotannosta on
ttava kaupata ulkomaille.
jotakin tehdä viljatullien
taa rukiin ja vehnän perus-
lien kohdalla Tannerin

lausuntoon.

Linna: Tyytyi Tannerin selitykseen maissin tullin kohdalla. Epäili sitä voisiko ryhmä viljatulleissa ottaa enää uutta kantaa.

Lehtokoski: Jos on mahdollista ajaa Tannerin lausua kantaa viljatulleissa, niin sitä olisi ajettava.

Harvala: Olisi mielellään nähnyt, että sama ehdotus, jonka valtiovarainvaliokunnan meikäläiset jäsenet valiokunnassa esittivät, olisi, jos halutaan asettua eri kannal-

ALKU

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 11 p:nä lokakuuta 1938. Saapuvilla olivat: Harvala, Komu, Kulovaara, Kuusisto, Lehtokoski, Lepistö, Linna, Lonkainen, Pekkala, Reinikainen, Salmenoja, Syrjänen, Tolonen ja Aattela. Kokouksessa oli läsnä myöskin ministeri Tanner. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Tullitariffi.

Keskusteltiin ryhmän suhtautumisesta tullitariffiin.

Linna: Tiedusteli minkävuoksi hallituksen taholta suuressa valiokunnassa esitettiin maissin tullin korottamista 10 pennillä. Valiokunta oli esityksen hyväksynyt.

Tanner: Jos syömäviljalaaduilla on tullia, niin tottakai silloin pitää myöskin rehuille panna tullia. Ulkomailta tuoduista rehuista maksetaan jokseenkin samaverran kun maitotuotteista saadaan ulkomailta rahaa. Myöskin rehujen kohdalla olisi koetettava päästä omavaraisuuteen. Ei myöskään ole järkevää talouspolitiikkaa tuottaa ulkomailta kallista väkirehua ja sen avulla kiihoittaa tuotantoa, kun kuitenkin huomattava osa tuotannosta on vientipalkkioiden turvin koetettava kaupata ulkomaille. Tiedusteli eikö ryhmän pitäisi jotakin tehdä viljatullien kohdalla. Eikö voitaisi ehdottaa rukiin ja vehnän perustulliksi 10 penniä?

Aattela: Yhtyi viljatullien kohdalla Tannerin lausuntoon.

Linna: Tyytyi Tannerin selitykseen maissin tullin kohdalla. Epäili sitä voisiko ryhmä viljatulleissa ottaa enää uutta kantaa.

Lehtokoski: Jos on mahdollista ajaa Tannerin lausumaa kantaa viljatulleissa, niin sitä olisi ajettava.

Harvala: Olisi mielellään nähnyt, että sama ehdotus, jonka valtiovarainvaliokunnan meikäläiset jäsenet valiokunnassa esittivät, olisi, jos halutaan asettua eri kannal-

le viljatullien kohdalla, hyväksytty myöskin v.v. ja ryhmässä.

Lepistö: Kannanmuutoksella viljatullien kohdalla ei mitään voiteta, vaan annetaan päinvastoin aseita oikeistolle.

Tanner: Oli sitä mieltä, että valtiovarainvaliokunnan meikäläisten jäsenten enemmistön kantaa, joka valiokunnassa kyllin selvästi esitettiin, voidaan ajaa edelleenkin.

Salmenoja: Piti vaikeana toimia puolin ja toisin. Ei halunut omasta puolestaan puuttua keskusteluun.

Kulovaara: Ryhmän taholta ei viljatullien kohdalla olisi paljoakaan esiinnyttävä. Viljatullit eivät herätä huomiota suurissa joukoissa.

Syrjänen: Oli viljatulleissa suuren valiokunnan esityksen kannalla.

Lepistö: Suuren valiokunnan meikäläinen ryhmä ei saanut ohjeita ryhmältä. Tiedossa kyllä oli, että valtiovarainvaliokunnan mietintöön oli aiottu liittää sos.-dem. jäsenten vastalause, mutta se oli kuitenkin jostakin syystä jäänyt pois.

Harvala: Minä en välttämättömästi tahdo, että ryhmän taholta tehdään esitys viljatullien kohdalla.

Kuusisto: Oli suuren valiokunnan mietinnön kannalla. Viljan kuluttajille ei 10-15 pennin ero tullin määrässä suuria merkitse.

Keskustelun päätyttyä toimitetussa äänestyksessä annettiin suuren valiokunnan mietinnön puolesta seitsemän ääntä ja ja jättämättä jääneen valtiovarainvaliokunnan sos.-dem. jäsenten vastalauseehdotuksen puolesta niinikään seitsemän ääntä.

Puheenjohtaja totesi äänten menneen tasan ja ilmoitti jättävänsä asian äänestyksen tuloksen ilmoittamalla ryhmäkokouksen ratkaistavaksi.

(Liitteenä e.m. vastalause-ehdotus.)

2 §.

Lomanpyyntö.

Halonen pyysi vapautusta eduskuntatyöstä kah-

Liite 1 v.v. pöytäkirjaan 11/10-38.

Vastalauseita,
I.

Esilläoleva hallituksen esitys uudeksi tullitariffiksi tietää teknillisessä suhteessa suurta parannusta verrattuna voimassaolevaan epäkäytännölliseen ja vanhentuneeseen tullitariffiin. Mitä esitykseen sisältyviin tullimääriin tulee, niin voimme - - - puuttumatta yksityiskohtiin - - - todeta, että yleensä hallituksen esityksessä olevat tosiasialliset tullit eivät erimäisiä tasoituksia lukuunottamatta merkitse kovinkaan suurta ^akäännettä voimassa olevan tariffin mukaan sovellettaviin tulleihin.

Valiokuntakäsittelyssä on hallituksen esitykseen tehty eräitä huomattaviakin muutoksia. Toiset niistä ovat selvennyksiä tai muuten aiheellisia, jotavastoin eräisiin valiokunnan ehdottamiin tullien korotuksiin ei mielestämme ole syytä. Senvuoksi ehdotamme, että alempana mainitut nimikkeet hyväksyttäisiin seuraavanlaisina:

I Osa.

Elävät eläimet ja eläinkunnan tuotteet.

1 Ryhmä.

Elävät eläimet.

Nimike n:o 01-007^x, Hanhet. Valiokunnan enemmistö on hallituksen esitystä muuttaen korottanut tämän nimikkeen perustullin ja lisäksi varustanut nimikkeen tähdellä. Mielestämme tähän ei ole ollut aihetta, varsinkin kun eläviä hanhia ei tuotane maahan muuta kuin siitostarkoituksiin. Ehdotamme, että nimike hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaisesti.

2 Ryhmä.

Liha.

Liha, tuore, myös jäädytetty.

Nimike n:o 02-002, Naudanliha ja nimike n:o 02-005, Muu.

Kun maamme, etenkin naudanlihaan nähden, on vientimaa, ei mielestämme ole aihetta näiden tullimäärien korottamiseen kuten valiokunta esittänyt. Ehdotamme

että nämä nimikkeet hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaisesti.

II Osa.

Kasvikunnan tuotteet.

7 Ryhmä.

Vihannekset, keittiökasvit ja syötävät juurekset.

Perunat:

Nimike n:o 07-003. Muut. Mies^{me}lätämme hallituksen esityksessä oleva 30 pennin tulli perunalle on siksi korkea tämän tavaran hintaan verraten, ettei sen korottamiseen 45 penniksi ole aihetta. Ehdotamme,

että nimike hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaisesti

8 Ryhmä.

Syötävät hedelmät.

Omenat:

- tuoreet:

Nimike n:o 08-014^x. Hallituksen esitykseen tällä kohden sisältyvä määräys siitä, että ulkomaisia omenia saadaan tuoda alemmalla tullilla jo joulukuun 1 päivästä lukien, ei haitanne kotimaista omenan viljelystä, koska kotimainen omenasato heikon kestävyytensä vuoksi on jo sitä ennen sijoitettava kauppaan. On suotavaa, että kunnollisen jouluomenan saanti kaukaisimmillekin paikkakunnille tehdään mahdolliseksi, jota hallituksen esitys tarkoittaa, mutta mikä ei käy päinsä, jos aika siirretään joulukuun 10 päivään. Ehdotamme,

että nimike hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaisesti

10 Ryhmä.

Vilja.

Nimike n:o 10-001. Vehnä. Valiokunta on, hallituksen esitystä muuttaen, ehdottanut vehnän perustullin 40 penniksi kilolta, joka kannetaan Liverpoolin vehnänoteerauksen ^{ollessa} mk 2:50, mutta johon perustulliin muussa tapauksessa lisätään 80 % mk:n 2:50 ja Liverpoolin noteerauksen erosta.

Puheenaoleva valiokunnan ehdotus - paitsi sitä, että vehnänkin siten säädetään liukuva tulli, mikä järjestely valiokunnan ehdottamassa muodossa saattaa antaa aihetta epäilyihin - tarkoittaa vehnän hinnan vakauttamista lähelle 3 markkaa kilolta. Mielestämme vehnän hinnan näin korkealle vakauttamiseen ei olisi pyrit-

tävä kun esim. ottaa huomioon naapurimaamme Ruotsin viljan hinnat, jotka, huolimatta korkeammista palkka- y.m. tuotantokustannuksista ovat alemmat meidän maamme viljan hintoja. Lisäksi on muistettava, että viljatullimme juuri äskettäin, melkoisen yksimielisyyden vallitessa, järjestettiin uudelleen.

Jotta tullin aiheuttama^{me} vehnän hinnan nousua voitaisiin lieventää, olisi mielestämme vehnän perustulli määrättävä 25 penniksi. Tämä perustulli siihen liittyvine liukuvine asteikkoiheen takaisi, vieläpä paremmin kuin valiokunnan ehdotus, vehnän viljelyksellemme tasaisen ja jatkuvan kehityksen sekä myös vehnämyllyille työskentelymahdollisuuden ulkomaisten jauhomyllyjen kilpailua vastaan. Ehdotamme siis,

että nimikkeen perustulli määrättäisiin 25 penniksi.

Nimike n:o 10-002. Ruis. Se mitä edellä on sanottu vehnän hinnan korkeudesta, soveltuu myös rukiiseen, joka on vähävaraisen kansan tärkein leipäaine. Rukiin hinta^x on äskettäin liukuvalla tullilla järjestetty määrätulle tasolle, joten sen korotukseen ei nyt ole aihetta. Ehdotamme,

että nimike hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaisesti.

11 Ryhmä.

Myllytystuotteet; maltaat; tärkkelys.

Vehnäjauhojen ja -ryynien samoinkuin ruisjauhojen ja -ryynien (nimikkeet 11-001 -- 11-006) tullit tulisivat, jos ehdotuksemme jauhamattoman vehnän ja rukiin tulleiksi hyväksytään, liukuvia tulleja määrättäessä automaattisesti alenemaan.

Nimike n:o 11-020^x. Perunajauho (perunatärkkelys). Valiokunnan mietinnön perusteluissa tämän nimikkeen kohdalla lausutaan hallitukselle toivomus korotetun tullin säilyttämisestä 4 markkana kilolta. Kun mielestämme näin korkean tullin määräämiseen ei ole aihetta, ehdotamme

että nimikettä koskeva kohta perusteluista poistettaisiin.

IV Osa.

Ravintoaineteollisuuden tuotteet; kaakao; juomat; etikka; tupakka.

21 Ryhmä.

Erinäiset elintarvikevalmisteet.

Nimike n:o 21-001. Kahvin korvikkeet ja lisäkkeet, myös paahdettu sikuri. Halpa-arvoisien kahvinkorvikkeiden tullia ei pitäisi asettaa yhtä korkeaksi kuin kahvin tullin on. Valiokunta ehdottaa tullin 7:50 markaksi kilolta, hallituksen ehdottaman 3 markan sijasta. Ehdotamme, että nimike hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaisesti.

XI Osa.

Tekstiiliaineet ja tekstiilitavarat.

51 Ryhmä.

Neuletuotteet.

Neuletuotteet villasta tai karvasta:

Nimike n:o 51-014^x. Sukat. Valiokuntakäsittelyssä saamamme käsityksen perusteella emme pidä nimikkeen jakamista tarpeellisenä. Ehdotamme,

että nimike hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaisesti.

Neuletuotteet puuvillasta tai muusta kasvitekstiiliaineesta

Nimike n:o 51-019^x. Sukat. Edelläolevan nimikkeen kohdalla mainituin perustein ehdotamme,

että nimike hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaisesti.

Helsingissä, kesäkuun 9 päivänä 1938.

P. Salmenoja

Kaarlo Harvala

Matti Turkia

Aug. Kuusisto

G. J. Wellin

Viljo Rantala

H. Aattela

Aino Lehtokoski

T. Bryggari.

Liite 2 v.v. pöytäkirjaan 11/10-38.

Suomen sos. dem. Puolueen

Eduskuntaryhmälle.

Hylätyn eläkeanomukseni johdosta, täytyy minun kääntyä Teidän, miesvainajani, kirjailija Konrad Lehtimäen puoluetoverien puoleen.

Mukana seuraavista liitteistä käy selville, minkälaisessa asemassa olen mieheni kuoleman jälkeen. Lisäksi sain viime talvena lievän aivo-
halvauksen, jonka jälkeen olen ollut täysin työhön kykenemätön. Päin-
vastoin on minun täytynyt pitää pitkät ajat ^{mitä} hoitajaa, nauttia joka päi-
vä kalliita lääkkeitä. Kun lisäksi olen 55 v. vanha, ei paranemisesta
ole toivoa. Tämän kaiken voin lääkarintodistuksella ^{vaadittuna} ~~noteennäyttää~~. Ko-
tona olevat poikani ovat kyllä nykyään työssä, mutta kun he ovat sitou-
tuneet maksamaan miesvainajani velat, ja sairauteni takia ovat velat
yhä suurentuneet, niin käsitätte, että asemani on mitä tukalin.

Kun miesvainajaani työläispiireissä pidettiin ensimmäisenä Suo-
men työläiskirjailijana ja oli hän alusta alkaen puolueen uutterana
toimihenkilönä, (ollen m.m. 7 vuotta Eduskunnassa). Kapina vuoden van-
kilassa olo mursi kuitenkin hänen terveytensä, eikä hän sen jälkeen voi-
nut enää julkisesti ottaa osaa puoluetoimintaan. Siitä huolimatta oli työ-
läisten asia aina hänen sydäntään lähinnä kuolemaan asti.

Mieheni puoluetoverit, ^{Te} käsitätte varmasti hänen työnsä arvon ja ymmär-
rätte myös tukalan asemani, senvuoksi olen kääntynyt puoleenne, että vai-
kuttaisitte eläkeanomukseni hyväksymiseen. Pienikin eläke merkitsee täl-

laisessa tapauksessa paljon, enkä usko, että se olisi mikään mahdot-
tomuus Valtiolle. Ja olisihan häpeä, jos Suomen ensimmäisen työläis-
kirjailijan lesken täytyisi loppuikänsä elää äärimmäisessä puutteessa
ja kurjuudessa.

Turussa, 11 p:nä syyskuuta 1938.

Kunnioittaen

Mandi Lehtimäki

Osoite:

Turku, Vuorikatu N:o 3 ovi 14.

den viikon ajaksi hoitaakseen reumatismiaan jossakin
parantolassa. Tov. Halonen ottaisi lomansa vasta sen-
jälkeen kun tullitariffi on tullut eduskunnassa käsi-
tellyksi.

Pyyntöä puolletaan.

3 §.

Mandi Lehtimäen kirjelmä.

Esiteltiin kirjailija Lehkimäki-vainajan puo-
lison Mandi Lehtimäen ryhmälle lähettämä kirjelmä,
jossa pyydetään, että ryhmä myötävaikuttaisi hänen
eläkeanomuksensa hyväksymiseen. (Liite 2)

Keskustelun jälkeen todettiin, että ryhmän
taholta ei voida ryhtyä toimenpiteisiin kirjelmässä
mainitun asian suhteen.

4 §.

Hallituksen esitys tontinvuokralaiksi.

Linna: Tiedusteli v.v. suhtautumista halli-
tuksen esitykseen tontinvuokralaiksi. Selosti asian
käsittelyä asianomaisessa valiokunnassa. Asiantun-
tijat ovat olleet sitä mieltä, että asiaa ei voida
hoitaa hallituksen esityksen mukaan.

Keskustelun jälkeen päätettiin, että asian-
omaisen valiokuntaryhmän on hoidettava asia, ja, jos
aihetta ilmaantuu, tultava valmistetulla ehdotuksel-
la valmistusvaliokuntaan ja ryhmään.

V a k u u d e k s i :

Jouko Rihala
Puheenjohtaja.

Uuno Rattela
Sihteeri.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 11 p:nä loka-kuuta 1938. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Ampuja, Andersson, Bryggari, Eskola, Fagerholm (sairas), Hakkila, Hillelä, Huttunen, Koivulahti-Lehto, Ryömä (sairas), Räisänen, Sundström, Svento, Wenman, Wiik, Voionmaa ja Väisänen. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Lomanpyyntö.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta myönnettiin Haloselle lomaa eduskuntatyöstä kahden viikon ajaksi v.v. pöytäkirjassa mainituin perustein.

2 §.

Tullitariffi.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen tullitariffiesitykseen.

Puheenjohtaja selosti asian käsittelyä v.v. Seitsemän v.v. jäsentä hyväksyy suuren valiokunnan mietinnön ja seitsemän v.v. jäsentä kannattaa jättämättä jääneen valtiovarainvaliokunnan sos.-dem. jäsenten vastalause-ehdotuksen hyväksymistä.

Velling: Oli suuren valiokunnan ehdotuksen kannalla. Itä-Suomen työväki on yleensä ollut tyytyväinen sen johdosta, että hallitusrintama on pysynyt ehjänä.

Lehikoinen: Yhtyi valtiovarainvaliokunnan sos.-dem. jäsenten enemmistön vastalause-ehdotukseen.

Komu: Oli samalla kannalla kuin Lehikoinenkin. Vähäväkisen väestön asiaa on ajettava.

Toivonen: Työväkevä luokan nimessä olisi ajettava valtiovarainvaliokunnan sos.-dem. jäsenten vastalause-ehdotuksen esittämiä viljatulleja.

Reinikainen: Asiaa on erittäin vakavasti harkittava. Jos valtiovarainvaliokunnan mietintöön olisi liittynyt meikäläisten vastalause, olisi sitä ollut ajettava.

Kun vastalauseetta ei jätetty, ei uutta kantaa enää voida ottaa. Jos ollaan kyllästyttyjä hallitukseen, niin siinä tapauksessa voidaan asettua toiselle kannalle. Toivoi että ryhmä hyväksyisi suuren valiokunnan esityksen viljatullien kohdalla.

Lepistö: Oli myöskin sitä mieltä, että ryhmän olisi hyväksyttävä suuren valiokunnan ehdotus. Suuren valiokunnan meikäläisille jäsenille ei annettu ohjeita. Kannanmuutos saattaisi johtaa hallituspuolaan. Kun ryhmä haluaa hoitaa pienviljelijäkysymystä, on sen nyt hyväksyttävä suuren valiokunnan ehdotus viljatullien kohdalla. Jos halutaan katkaista hallitus, on katsottava millaiseen kysymykseen se kaadetaan.

Lehtokoski: Jos ei ollenkaan oteta huomioon mitä sanotaan puolueemme ohjelmassa, vaaliohjelmassa ja hallituksenkin ohjelmassa, niin voidaan hyväksyä mitä vaan. Valtiovarainvaliokunta poisti jokseenkin kokonaan hallituksen esittämät veroalennukset. Yhtyi Komun ja Lehikoisen kantaan.

Pekkala: Selosti mistä johtui, ettei valtiovarainvaliokunnan mietintöön liitetty valiokunnan sos.-dem. jäsenten enemmistön vastalauseetta.

Salmenoja: Kysymystä on ajettu vakavasti ja harkitusti. Selosti asian käsittelyä valtiovarainvaliokunnassa.

Helenius: Piti virheenä sitä, että asia nyt vasta tuodaan ryhmän päätettäväksi. Ehdotti, että maissin tullissa ei yhdyttäisi suuren valiokunnan ehdotukseen.

Kuusisto: Puhui suuren valiokunnan mietinnön hyväksymisen puolesta. Ei tästä asiasta mitään vaalivalttia tule. Hyöty viljatullien alennuksesta ehdotulla määrällä on kuluttajille kovin pieni, vain noin 15 mk vuodessa.

Harvala: Oli suuren valiokunnan ehdotuksen kannalla. Maataloustyöväen palkankorotusvaatimuksilta putoaa pohja, jos viljatulleissa ollaan kovin ahtaalla kannalla.

Rantala: Oli suuren valiokunnan mietinnön

hyväksymisen kannalla.

Aarniokoski: Puhui suuren valiokunnan mietinnön hyväksymisen puolesta.

Linna: Asian nykyisessä vaiheessa on vaikea muuttaa kantaa. Kannatti Heleniuksen ehdotusta.

Kivisalo: Suuren valiokunnan ehdotus olisi hyväksyttävä ja kaikkien ryhmän jäsenten olisi tyydyttävä ryhmän päätökseen.

Jokinen, K.: Valittiin sitä, että on jouduttu pelaamaan jälkipeliä. Ryhmän olisi pitänyt kokoontua ajoissa tästä asiasta päättämään.

Aattela: Yhtyi Lehtokosken kantaan.

Pyy: Väitti etteivät työläiset ole kiinnostuneita viljatullien määristä. Kannatti suuren valiokunnan mietinnön hyväksymistä.

Kuittinen: Yhtyi Vellingin lausuntoon.

Tanner: Edustaja Pennanen lausui eduskunnassa, että ryhmämme on tehnyt kuperkeikkoja viljatullien kohdalla. Ryhmä olikin 10 vuotta sitten viljatulleja vastaan. Huomattava on, että koko eduskunta oli v. 1914 viljatulleja vastaan. Hallituksen esitys vakinaiseksi tullitariffiksi on eri käsittelyasteissaan huonontunut. Tähän on hallituskin syypää viljatullien kohdalla. Tässä vaiheessa ei voi repiä rikki suuren valiokunnan mietintöä. Esitin v.v. teoreettisen käsityksen asiasta, se edellytti sitä, että voisimme vapaasti päättää asiasta. Ei tämä kysymys kaataisi hallitusta, mutta voisi vaikuttaa tullitariffin käsittelyyn. Eduskunnassa varmaankin tehtäisiin viljatullien korotusesityksiä. Mitä maissin tulliin tulee, on siinä korotusehdotus varsin aiheellinen. Rehutuoannossa on meillä suuri aukko täytettävänä. Ulkomailta tuodaan maahamme väkirehua noin 240 milj. edestä vuosittain. Näitä rehuja käytetään kiihoittamaan tuotantoa ja seurauksena on huomattava ylituotanto. Onko järkeä siinä, että tuodaan ulkoa rehuja ja viedään tuotteita vientipalkkioiden turvin ulos.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin suurella äänen enemmistöllä (ääniä ei laskettu) suuren valiokunnan ehdotus syömäviljan tullien kohdalla.

Tämän jälkeen hyväksyttiin 35 äänellä 17 ääntä

vastään maissin tullen kohdalla suuren valiokunnan
ehdotus.

V a k u u d e k s i :

Jarmo Rauhala
Puheenjohtaja.

Aapo Aattela
Sihteeri.

T a r k a s t e t t u :

A. M. Mänttä Alpo Lumme.

P ö y t ä k i r j a

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 13 p:nä lokakuuta 1938. Saapuvilla olivat: Bryggari, Harvala, Kulovaara, Linna, Lonkainen, Syrjänen, Tolonen, Wiik ja Aattela sekä ministeri Tanner. Puhetta johti Harvala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Valtion viran- ja toimenhaltijain perhelisien
väliaikainen korotus.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen hallituksen esitykseen valtion viran- ja toimenhaltijain perhelisien väliaikaiseen korottamiseen.

Harvala: Hallitus ehdottaa tulo- ja menoarvioesityksessään viran- ja toimenhaltijain perhelisiä väliaikaisesti koroitettavaksi 1,200 markasta 2,100 markkaan jokaiselta perhelisään oikeutetulta lapselta. Tässä yhteydessä on harkittava miten ryhmä suhtautuu ryhmän jäsenen Malkamäen aloitteeseen määrärahan osoittamisesta ylimääräiseksi perheellisyysavustukseksi maalaiskansakoulunopettajille, sekä hänen toiseen aloitteeseensa määrärahan osoittamisesta ylimääräiseksi palkanlisäykseksi maalaiskansakoulunopettajille. Edelleen on harkittava olisiko perhelisiä annettava vain niille viran- ja toimenhaltijoille, joiden palkka ei ole 43,000 markkaa suurempi, kuten on nykyisin laita, vaiko kaikille, niinkuin hallitus ehdottaa. Hallituksen esitys merkitsee 19 miljoonan markan lisäystä menoarvioon ja maalaiskansakoulunopettajien ylimääräisen perheellisyysavustuksen hyväksyminen 3 miljoonan markan lisäystä menoarvioon.

Kulovaara: Hyväksyi hallituksen esityksen. Myöskin maalaiskansakoulunopettajille olisi annettava ylimääräinen perheellisyysavustus.

Bryggari: Hallituksen esitys voidaan hyväksyä muuten, mutta n.s. Vesterisen viiva on säilytettävä.

Tolonen: Eikö voitaisi ajatella perhelisien asteettaista vähentämistä suurempien palkkojen kohdalla?

Harvala: Asia on jo tullut tunnetuksi, joten hallituksen esitystä on vaikea muuttaa. Olisi hyväksyttävä hallituksen esitys sekä Malkamäen aloite ylimääräisen perheellisyysavustuksen antamisesta maalaiskansakoulunopettajille.

Lehtokoski: Yhtyi Harvalan lausuntoon.

Tanner: Huomautti, että perheen aiheuttama rasitus tuntuu m.m. vuokrissa. Maaseudun kansakoulunopettajilla on vuokravapaa asunto. Tämä on huomattava asian käsittelyssä.

Keskustelun päätyttyä päätettiin viidellä äänellä kahta vastaan hyväksyä hallituksen esitys. Tämän jälkeen hyväksyttiin Malkamäen aloite ylimääräisen perheellisyysavustuksen antamisesta maalaiskansakoulunopettajille. Malkamäen toinen aloite, joka koskee ylimääräisen palkanlisäyksen myöntämistä maalaiskansakoulunopettajille, ehdotetaan hylättäväksi.

2 §.

Lomalaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen hallituksen esitykseen laiksi työntekijäin vuosilomasta.

Bryggari: Selosti lain sisältöä ja asian käsitellyä työväenasiainvaliokunnassa. Asia olisi hoidettava niin, ettei sen läpimenoa vaarannettaisi. Mietintöön liittyy meikäläisen valiokuntaryhmän jäsenten vastalause, jossa ehdotetaan, että nuoren työläisen ikäraja määrättäisiin 18 vuodeksi ja että 7 §:n viimeinen lause hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaan. Neljä valiokunnan meikäläistä jäsentä, nim. Turkka, Perho, Ampuja ja Hillelä, pitää silmällä Pohjois-Suomen satamatyöoloja, ehdottavat vastalauseessaan, että lomaan oikeuttava satamatyöläisiä koskeva tuntimääräys kuusi sataa muutettaisiin kolmeksisadaksi. (Alin raja) Valiokunnan i.k.l:n jäsen Saarinen, ehdottaa vastalauseessaan, jonka 4 §:ä koskevaan osaan meikäläiset valiokunnan jäsenet Ampuja ja Perho ovat yhtyneet, että työntekijäin vuosilomia pidentettäisiin hallituksen

hallituksen esittämistä määristä, jotka valiokunta on hyväksynyt, ja että lain 4 §:n otettaisiin teollisuuslaitoksessa, rakennustyömaalla, voimalaitoksessa ja työpajassa tai niihin verrattavassa yrityksessä työnjohtajana, rakennusmestarina, konemestarina tai teknikkona toimivaa työntekijää koskeva kohta. Piti Saarisen vastalauseita agitatorisessa mielessä tehtynä.

Syrjänen: Valiokunnan mietintö olisi muuten hyväksyttävä paitsi valiokuntaryhmän yhteistä vastalauseita olisi koetettava ajaa läpi.

Bryggari: Ryhmän jäsen Virtanen aikoo tämän lain kolmannessa käsittelyssä ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi toivomuksen, jossa kehoitettaisiin hallitusta antamaan esityksen vuorotöissä ja vaarallisissa ammateissa työskentelevien työntekijäin vuosilomien pidentämisestä. Ei pitänyt suotavana tällaisen ponnien esittämistä.

Tolonen: Hyväksyi työväenasiainvaliokunnan meikäläisten jäsenten enemmistön kannan.

Lehtokoski: Valitti sitä, että palvelijat ja teknikot ovat jääneet lomelain ulkopuolelle.

Bryggari: Oli sitä mieltä, että palvelijat ja teknikot tulevat, vaikkei näitä työntekijäryhmiä laissa erikseen mainitakaan, saamaan tämän lain mukaisesti vuosilomaa.

Wiik: Ihmetteli sitä, mikseivät ryhmän jäsenet ole voineet kannattaa työntekijäin vuosiloman pidentämistä.

Bryggari: Siitä olisi voinut olla seurauksena lain kaatuminen.

Lonkainen: Oli sitä mieltä, että Saarisen parannusehdotusten tarkoituksena on ollut saada maalaisliittolaiset vastustamaan lain hyväksymistä.

Kulovaara: Oli sitä mieltä, että hallituksen esittämää vuosiloma-aikaa olisi voitu pidentää. Maalaiskirjeenkantajat eivät saa lomaa, mikä on valitettavaa.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokouk-

selle ehdottaa, että ryhmä kannattaisi työväen-
asiainvaliokunnan mietinnön hyväksymistä, paitsi
että koetetaan saada hyväksytyksi meikäläisen va-
liokuntaryhmän vastalauseen ehdotukset, ja että
ryhmän jäsenet eivät saisi antaa kannatustaan
Saarisen vastalauseelle.

3 §.

Lomanpyyntöjä.

Lindström pyysi vapautusta eduskunta-
työstä lokakuun 18-19 päiviksi.

Peltonen samoin lokakuun 14 päiväksi.

Bryggari samoin lokakuun 21 päiväksi.

Pyyntöjä puolletaan.

V a k u u d e k s i :

Kaarlo Kaurila

Puheenjohtaja.

Aatto Aattela
Sihteeri.

P ö y t ä k i r j a

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka
pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 13 p:nä lokakuu-
ta 1938. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Fager-
holm(sairas), Huttunen, Juutilainen, Komu, Koponen(sairas),
Kosonen, Kuusisto, Lehtikoinen, Marttila, Paasonen, Pekkala,
Peltonen, Ryömä(sairas), Salmenoja(sairas), Sundström, Svento,
Turkka, Welling ja Voionmaa. Puhetta johti Harvala ja pöy-
täkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Teknikkojen y.m. lähetystö.

Ryhmäkokoukseen saapui teollisuusteknikkojen, teolli-
suusvirkailijain, rakennusmestarien ja konemestarien liit-
toja edustava lähetystö, jonka taholta kiinnitettiin huomio-
ta eduskunnassa parhaillaan käsiteltävänä olevaan lomalakiin
ja toivottiin, että lain 4 §:än otettaisiin teollisuuslaitok-
sessa, rakennustyömaalla, voimalaitoksessa ja työpajassa tai
niihin verrattavassa yrityksessä työnjohtajana, rakennusmes-
tarina, konemestarina tai teknikkona toimivaa työntekijää
koskeva maininta. (Liite 1)

Puheenjohtaja Harvala vastasi lähetystölle ryhmän
puolesta. Kiitti lähetystöä annetuista tiedoista.

2 §.

Kansakoulunopettajien Liiton ylimääräisen kokouksen
lähetystö.

Ryhmäkokoukseen saapui Kansakoulunopettajain Liiton
ylimääräisen kokouksen valitsema lähetystö, jonka taholta
kiinnitettiin ryhmän huomiota kansakoulunopettajain palk-
kakysymykseen sekä lausuttiin toivomus, että ryhmä kannat-
taisi ed. Malkamäen rahaasia-aloitteiden hyväksymistä.

(Liite 2)

Puheenjohtaja Harvala kiitti lähetystöä annetuista
tiedoista ja vakuutti, että ryhmä tulee kiinnittämään vaka-
vaa huomiota lähetystön esittämiin näkökohtiin.

Yksityisoppikoulujen Liiton ja Suomen Yksityiskoulunopettajien lähetystö.

Ryhmäkokoukseen saapui Yksityisoppikoulujen Liiton ja Suomen Yksityiskoulunopettajien yhdistyksen lähetystö, jonka taholta kiinnitettiin ryhmän huomiota yksityisoppikoulujen valtioavun korotuskysymykseen. (Liite 5)

Puheenjohtaja Harvala vastaisi lähetystölle ja vakuntti ryhmän kiinnittävän asianmukaista huomiota lähetystön esittämiin tietoihin.

4 §.

Lomalaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen hallituksen esitykseen laiksi työntekijäin vuosilomasta.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmä kannattaisi työväenasiainvaliokunnan mietinnön hyväksymistä, paitsi että koetetaan saada hyväksytyksi meikäläisen valiokuntaryhmän vastalauseen ehdotukset, ja että ryhmän jäsenet eivät saisi antaa kannatustaan ed. Saarisen vastalauseelle.

Reinikainen: Ryhmän jäsenten ei olisi pitänyt kirjoittaa nimekään i.k.l.:sen edustajan vastalauseen alle. Jos jotkut ryhmän jäsenet olivatkin samalla kannalla, olisi pitänyt kirjoittaa oma vastalause. Oli jyrkästi sillä kannalla, että Saarisen vastalauseetta ei saa kannattaa. Toivoi että ryhmä hyväksyisi 4 §:n hallituksen esityksen mukaisesti.

Sillanpää: Asia on nyt ikävässä vaiheessa. Palvelijoita ei olisi asetettava erikoisasemaan. Ehdotti että 5 §:n 2 mom. poistettaisiin viimeinen lause, joka alkaa: "Maanviljelyksen ja sen sivuelinkeinoihin..."

Hiltunen: Tämän lain aikaansaaminen on nykyisen hallituksen parhaita saavutuksia. Työväenasiainvaliokunnan meikäläisen ryhmän olisi pitänyt ehdottaa 4 §:n muuttamista siten kuin Saarisen vastalauseessa ehdotetaan. Valitti siitä, että maalaiskirjeenkantajien kohdalta laki on epäselvä, siitä ei ilmeene onko tämä työntekijäryhmä lomaan oikeutettu vaiko ei. Kannatti v.v. ehdotusta.

Perho: Sanoi saaneensa tietää, että kaikki muut maalaisliittolaiset ministerit, paitsi Hannula, ovat valtioneu-

voston istunnossa käänestäneet lakiehdotuksen antamista vastaan. Selosti asian käsittelyä työväenasiainvaliokunnassa ja sitä, miksi kirjoitti yhtyvänsä Saarisen vastalauseeseen 4 §:n kohdalta.

Ampuja: Selosti myöskin asian käsittelyä työväenasiainvaliokunnassa. Kannatti Sillanpään ehdotusta. Ehdotti, että 4 § ehdotettaisiin suuressa valiokunnassa muutettavaksi siten, että teollisuusteknikot, rakennusmestarit, työnjohtajat ja konemestarit pykälässä nimettäisiin lomaan oikeutetuiksi.

Bryggari: Olen pitänyt tärkeänä sitä, että tämä lakiesitys saataisiin hyväksytyksi. Jos lähdetään huomattavampia muutoksia valiokunnan mietintöön tekemään, vaarannetaan lain hyväksytyksi tuleminen. Lakiesitykseen on jäänyt paha epäkohta, nim. se, että työntekijä, joka omasta aloitteestaan eroaa työstä, ei saa lomaa.

Kivisalo: Kannatti Ampujan ehdotusta.

Sillanpää: Puhui vielä maataloustyöläisten lomakysymyksestä.

Jokinen, K.: Kannatti Sillanpään ehdotusta. Lakiesityksen 8 §:ä olisi selvennettävä niin, että työsuhteen katkeaminen johtuipa se sitten työntekijästä tai työnantajasta, ei merkitse lomaoikeuden menetystä.

Linna: Yhtyi Sillanpään ehdotukseen. Ei uskonut, että maalaisliittolaiset kaataisivat lain maataloustyöläisten lomakysymykseen.

Virtanen: Tämä lakiesitys on kyllä hyvä asia vaalitaistelussakin käytettäväksi. Lain hyväksytyksi tuloa ei pitäisi vaarantaa. Valitti ettei graafillisen teollisuuden työläisille anneta pitempää lomaa kuin laissa esitetään. Piti suotavana ettei kaikkia lomakysymyksiä kytettäisi yhteen. Kauppa- ja liiketyöntekijäin lomakysymystä ei olisi pitänyt tässä laissa järjestää.

Toivonen: Oli sitä mieltä, että maataloustyöläisten kohdalla lain hyväksyminen merkitsee loman lyhennystä ja loman vieton muuttumista huonommaksi, koska loma voidaan antaa useammassa erässä. Yhtyi Sillanpään ehdotukseen.

Malmivuori: Piti suotavana lain hyväksymistä kuten

v.v. ehdottaa. Lakiesitys ei koske maalaiskirjeenkantajia, jotka kuitenkin olisi saatava lain piiriin kuuluviksi.

Pitkäsilta: Suuressa valiokunnassa olisi koetettava saada lakiesitykseen parannuksia. Ryhmän olisi pitänyt asiasta aikaisemmin keskustella.

Hiltunen: Kannatti Sillanpään ehdotusta.

Bryggari: Huomautti etteivät maataloustyöläisetkään ole jätet lomalain ulkopuolelle.

Helenius: Asia olisi suuressa valiokunnassa pantava jaostoon ja koetettava saada korjauksia aikaan.

Halonen: Yhtyi edelliseen.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin ensin v.v. ehdotus työväenasiaainvaliokunnan meikäläisen valiokuntaryhmän vastalauseen kannattamisesta. Tämän jälkeen päätettiin evästä suuren valiokunnan meikäläisiä jäseniä toimimaan siten, että lakiesityksen 4 § otettaisiin työnjohtajana, rakennusmestarina, konemestarina tai teknikon toimivaa työntekijää koskeva määritelmä, että 5 §:n 2 mom. poistettaisiin viimeinen lause ja että 8 § olisi niin selvennettävä, että työsuhteen katkeaminen, johtuipa se sitten työntekijästä tai työnantajasta, ei merkitse lomaoikeuden menetystä. Lopuksi päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti, ettei ryhmän jäsenten ole kannatettava Saarisen vastalauseita.

5 §.

Valtion viran- ja toimenhaltijain perheellisten väliaikainen korotus.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen hallituksen tulo- ja menoarvion yhteydessä tekemään esitykseen valtion viran- ja toimenhaltijain perheellisten väliaikaiseen korottamiseen ja ed. Malkamäen aloitteisiin.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmä hyväksyisi hallituksen ehdotuksen sekä ed. Malkamäen toisen aloitteen, joka koskee ylimääräisen perheellisyysavustuksen antamista maalaiskansakoulunopettajille, ja että ryhmä vastustaisi ed. Malkamäen toisen aloitteen hyväksymistä. Tämä aloite tarkoittaa ylimääräisen palkanlisäyksen myöntämistä maalaiskansakoulunopettajille.

Sosialidemokraattisen puolueen Eduskuntaryhmälle.

Kun ehdotus laiksi työntekijäin vuosilomasta kohdakkoin tulee Eduskunnan käsiteltäväksi, haluavat allekirjoittaneet liitot sitä ennen kiinnittää arv. edustajien huomiota oheiseen kirjelmään, minkä olemme Sosiaaliministeriölle jättäneet sen jälkeen, kun sanottu lakiehdotus oli Eduskunnalle annettu.

Asia, minkä kirjelmässämme olemme esittäneet, on ollut vireillä jo vuodesta 1930 alkaen ja olemme sen johdosta useasti kääntyneet Valtioneuvoston puoleen, mutta aina tuloksetta. Toivommekin nyt, kun asia Eduskunnassa tulee esille, että se vihdoin saisi toivomustemme mukaisen ratkaisun. Lisäksi viittaamme siihen, mitä ed. Saarinen y.m. ovat mainitusta lakiehdotuksesta työväenasiaainvaliokunnan antamaan mietintöön liittämässään vastalauseessa esittäneet.

Helsingissä, lokakuun 12 p:nä 1938.

Suomen Teollisuusvirkallijain Liitto r.y.

Georg Grenman. Allan Ansama.

(Valtakirjalla)

Suomen Teollisuusteknikkojen
Liitto r.y.

O. Hiltunen

SUOMEN
RAKENNUSMESTARILIITTO

M. Mäkelä

Suomen
Konemestari Liitto r.y.

F. C. Heikkinen

Jäljennös.

S o s i a l i m i n i s t e r i ö l l e .

Tämän kuun 2 p:nä eduskunnalle annetun työntekijäin vuosilomaa koskevan lakiesityksen johdosta pyytävät allekirjoittaneet järjestöt esittää mielipitensä kunnioittavimmin seuraavaa:

Lakiehdotuksesta, samoin kuin sen perusteluista käy selville, että teollisuuslaitosten, rakennusliikkeiden, työpajojen, voimalaitosten y.m.s. työnjohtajat, konemestarit, rakennusmestarit ja teknikot on jätetty kokonaan sitä huomiota vaille, minkä he mielestämme oikeuden mukaan ansaitsevat, sillä koko tähän työntekijäryhmään kuuluvat työntekijät eivät ole lakiehdotuksen mukaan oikeutettuja saamaan vuosilomaa muuta kuin sen määrän mikä lain 2 §:ssä on säädetty. Jos esilläoleva lakiehdotus sellaisenaan hyväksytään, tulee sen, kuten nykyään voimassa olevan vastaavan lain tulkinnassa ilmenenään epäselvyyttä ja erimielisyyttä siitä, mitä lakia tai lain kohtaa olisi noudatettava tällaisen niin sanoaksemme teknillisen henkilökunnan vuosilomiin nähden, eli henkilöiden, jotka eivät yleensä säännöllisesti osallistu ruumiilliseen työhön, vaan muodossa tai toisessa valvova sitä ja työn kulkua.

Kieltämättä on tarpeellista saada mainitsemiemme työntekijöiden vuosilomakysymys ratkaistuksi lainsäädäntötietä. Tällöin tulee lähinnä kysymykseen mielestämme se ratkaisu, että tällaiset työntekijät asetetaan vuosiloman suhteen samaan asemaan kuin toimistotyöntekijätkin. Perusteluna lakiin työntekijäin vuosilomasta sanotaan mm.:

"Säännös pitemmästä vuosilomasta tulisi kuten nykyisinkin koskemaan piirustus- ym. sellaiset toimitukset, joiden työaika ja muut työolot on järjestetty itsenäisesti ja riippumatta teollisuusyrityksen varsinaisesta työn kulusta."

Ei voitane asiallisesti kieltää sitä, etteivätkö esim. teollisuuslaitoksen työnjohtajat, rakennusmestarit, konemestarit sekä heihin verrattavat olisi oikeutettuja samaan yhtäpitkän vuosiloman kuin saavat saman laitoksen toimitustyöntekijät, vaikka ensinmainittujen vuosiloma onkin riippuvaisuussuhteessa työn kulusta, on se hyvällä tahdolla järjestettävissä. Tämän pitemmän vuosiloman tarpeen ovat työnantajat jo suurelta osaltaan huomioineet, järjestämällä pitempiä vuosilomia edellämainituille työnjohtajilleen työn kulun siitä häiriytymättä. On otettava huomioon, että he joutuvat tekemään pitempiä työpäiviä, työskentelemään poikkeuksetta epäedullisemmissa olosuhteissa, m.m. yöllä ja helpommin taudeille ja tapaturmille alttiina kuin toimitustyöntekijät. Ei ole myöskään aliarvioitava sitä henkistä voimankulutusta, minkä nykyinen teollisen tuotanto vaatii henkilöiltä, jotka vastuunalaisina joutuvat hoitamaan sekä kone- että ihmisvoimaa. Tällainen työ ei rajoitu vain varsinaiseen työaikaan, vaan on siihen kiinnitettävä huomiota ja suunniteltava seuraavan päivän töiden järjestelyä vielä sen jälkeen, kun toiset ovat työnsä lopettaneet. Kun vielä otetaan huomioon, että se ylityö, minkä nämä työntekijät joutuvat varsinaisen työajan jälkeen tekemään laitoksen tai työmaan^{työ}tehon säilymiseksi, niin ei liene liikaa vaadittu, jos tällaiselle teknilliselle henkilökunnalle laissa säädettäisiin vähintään samanpituisen vuosiloma kuin toimitustyöntekijöillekin.

Lakiehdotuksen perusteluissa edelleen lausutaan seuraavaa: "Kun parhaillaan on valmisteltavana työaika- ja siihen verrattavilla aloilla koskevien säännösten uusiminen, voitaisiin mahdollisesti sen alan vuosilomasäännökset ottaa uuteen lakiin."

Koska varmuudella ei voitane sanoa, milloin tällainen lakiehdotus ensinnäkin jätetään eduskunnan hyväksyttäväksi ja toiseksi, otetaanko siinä mahdollisesti lainkaan huomioon teollisuus- ja niihin verrattavien laitosten nyt esilläolevan lakiehdotuksen pitemmästä vuosilomasta osattomaksi jääneiden vuosilomat, ei mielestämme olisi varaa

jättää tällaisen suuren työntekijäryhmän etua huomioonottamatta sekä jättää edelleen lomien pidentymisen määräämistä työnantajan tahdosta riippuvaksi.

Edelläesitetyn perusteella toivomme, että nyt käsiteltävänä olevan työntekijöiden vuosilomaa koskevan lakiehdotuksen 4 § muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

Kauppaliikkeessä ja toimistossa ynnä niihin verrattavassa yrityksessä työskentelevälle työntekijälle sekä teollisuuslaitoksessa, rakennustyömaalla, voimalaitoksessa ja työpajassa tai niihin verrattavassa yrityksessä työnjohtajana, rakennusmestarina, konemestarina tai teknikkona toimivalle työntekijälle, on annettava kalenterivuositain vuosilomaa milloin työsuhde ennen 1 päivää syyskuuta on keskeytymättä jatkunut vähintään kuusi kuukautta, yksi viikko, kun se on jatkunut vuoden, kaksi viikkoa, kun se on jatkunut viisi vuotta, kolme viikkoa sekä kun se on jatkunut kymmenen vuotta, neljä viikkoa.

Samalla rohkenemme lausua sen toivomuksen, että tällaisia lakiehdotuksia laadittaessa tiedusteltaisiin allekirjoittandien liittojen mielipidettä.

Helsingissä syyskuun 16 p:nä 1938.

Suomen Teollisuusvirkaileijain Liitto r.y.
Georg Grenman Allan Ansama

Suomen Rakennusmestariiliitto
K.V. Angervuori Martti Sorvari

Suomen Teollisuusteknikkojen Liitto r.y.
Väinö Åsvik A. Niemi

Suomen Konemestariiliitto r.y.
I.E. Nyström H. Peräinen

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Hanna Törnivuori. Aina Rietanen

Arvoisat Kansanedustajat.

Sen johdosta, että Eduskunta ennen pitkää tulee tekemään päätöksensä niiden aloitteiden johdosta, jotka tarkoittavat yksityiskoulujen valtionavun koroittamista, rohkenemme vielä kiinnittää huomiota muutamii - tosin aikaisemminkin mainittuihin - tosiasioihin, joita ei voi sivunttaa asiaa käsiteltäessä.

1. V. 1931 yksityiskoulujen valtionavut, joita yleensä silloinkin pidettiin riittämättöminä, alennettiin 7'000 mk luokkaa kohti. Parempien aikojen tultua valtionapuja jälleen koroitettiin, mutta vain 4'000 mk luokkaa kohti, joten 3'000 mk vielä puuttua, ennenkuin tässä suhteessa päästään ennen pula-aikaa myönnettyihin määriin.

2. Se 2 milj. mk määräraha, joka on otettu hallituksen menotarveon, tulee ainoastaan muutamien äärimmäisen vaikeassa asemassa olevien koulujen hyväksi. Niidenkin koulujen talous, jotka eivät yllämainitusta kertakaikkisesta avustuksesta tule osallisiksi, käy kuitenkin olosuhteiden pakosta kestävämmäksi, koska koulujen on täytynyt tulla toimeen äärimmäistä säästävyyttä noudattaen ja lykäten tuonnemmaksi kaikkein tähdekkisimmätkin koulutalon ja koulukaluston sekä opetusvälineistön hoitoa ja uudistamista tarkoittavat toimenpiteet.

3. Kaikilla aloilla ja luonnollisesti myöskin opetustoimen alalla kehitys tuo mukanaan uusia tarpeita ja uusia menoja. Jos koulut yhä varojen puutteessa pakoitetaan taantumaa kehityksessään, kärsii siitä opetustyö ja meidän lastemme kasvatus. On kyllä totta, että edullisimmatkaan ulkonaiset olosuhteet eivät vielä luo koulua, sen luovat opettajat, mutta yhtä totta on, että työmies, jolla on kunnolliset työvälineet, saa aikaan parempia tuloksia kuin kelvottomin työassain työskentelevä.

4. Nykyaikaisessa oppikoulussa esim. luonnonhistorian sekä fysiikan ja kemian opetus ovat suuresti entisestään muuttuneet. Koulu, joka tahoo pysyä kehityksen tasalla, tarvitsee erikoiset työhuoneet kalustoitseen ja välineineen. Tarvitaan kunnollinen oppilaaskirjasto ja työskentelehuone, muutoin on turhaa puhua oppilaitten johtamisesta omatoimisuuteen, joka kuitenkin on uudenajan koulun tärkeimpiä puolia. Olisi edelleen saatava sellaisia verrattomia työvälineitä, joita uusin aika on tähän tarkoitukseen keksinyt. Näissä suhteissa meidän nykyiset kansakoulumme ovat monin verroin paremmin varustetut kuin yksityiset oppikoulut.

5. Yksityiskoulu on yhä vielä meillä vallitseva koulumuoto. Viime-

sen julkaistun virallisen tilaston mukaan oli syksyllä 1937 yksityisiä ja kunnallisia kouluja 141 ja niissä 27'105 oppilasta, valtion kouluja 82 ja oppilaita niissä 25'811.

6. Yksityiskoulut ovat valtiolle halvat ja siten ne vuosien ja vuosikymmenien kuluessa ovat säästäneet valtionvaroja suunnattomat määrät. Yksityiskoulussa oppilas maksoi valtiolle lukuvuonna 1936-37 keskimäärin 1'604 mk., valtion koulussa 3'540 mk. Tosiasiasa ero on vieläkin suurempi.

7. On monen kertaan asianomaisella taholla myönnetty, että yksityiskoulut yleensä tekevät hyvin tehtävänsä. Ei voi olla yhteiskunnan edun mukaista päästää räsistymään näitä kouluja, joissa runsaasti toinen puoli Suomen oppikoulua käyvästä lapsista saa kasvatuksensa. Mutta sivistyslaitos, joka alituisesti saa työskennellä ylivoimaisten taloudellisten huolien painamana ja joka ei voi seurata aikansa kehityksen mukana, rämettyy auttamattomasti.

8. Otettakoon huomioon vielä sekin seikka, että etenkin maalaislasten vanhempien on usein pakko - valtion koulujen kokonaan puuttumisen tai niiden riittämättömyyden tähden - hankkia lapsilleen nykyisen kireän taloudellisen kilpailun vuoksi välttämätöntä opillista sivistystä suureksi osaksi yksityisellä uhrautuvaisuudella perustetuissa ja ylläpidetyissä yksityiskouluissa, joissa he sitä paitsi useinkin joutuvat maksamaan korkeita lukukausimaksuja, näillä kouluilla kun luonnollisista syistä ei ole samoja rajattomia mahdollisuuksia myöntää alennuksia ja vapaaoppilaspaikkoja kuin valtion kouluilla.

Koska on kysymyksessä koko yksityiskoulujen olemassaolo, olemme katsoneet velvollisuudeksemme uudelleen vedota niihin, joilla näissä asioissa on määräämisvalta käsissään, ja pidämme välttämättömänä, että yksityiskoulujen valtionavut koroitettaisiin saman suuruisiksi kuin ne olivat ennen pula-ajan aiheuttamaa alennusta, niinkuin on tehty useimmilla pulaajasta kärsimään joutuneilla aloilla.

Helsingissä lokakuun 13 päivänä 1938.

YKSITYISOPIKOULUJEN LIITON
puolesta:

SUOMEN YKSITYISKOULUNOPETTAJIEN YHDISTYKSEN - PRIVATS KOLLÄRARFÖRENINGEN I FINLAND'in puolesta:

Pekka Siimestö.

Matti Stenius

Lauri Pyöri
Hannu Lehtinen
Akseli A. Luoma

E D U S K U N N A L L E .

Järjestynyt kansakoulunopettajisto, jonka edustajat

maan kaikilta kulmilta ovat saapuneet Helsinkiin Suomen Kansakoulunopettajain Liiton ylimääräiseen kokoukseen palkkaus-

asiaamme pohtimaan, tuntee vakavaa huolestumista sen vuoksi, että opettajien tukala asema on muiden valtion palkkannauttijoiden asemaa parannettaessa jatkuvasti jätetty huomioon ottamatta siitä huolimatta, että heidän palkkauksensa jo v. 1926, jolloin se lailla viimeksi järjestettiin, jäi kohtuuttoman alhaiseksi. Sen jälkeen on palkkaus - muuttuneiden elantokustannusten, kouluutusajan pidentämisen sekä yhä koivien sosiaalisten menojen vaikutuksesta - käynyt yhä riittämättömämmäksi. Tämän vuoksi kansakoulunopettajat eivät voi tyynin mielin jäädä odottamaan valtion palkkakomitean esityksiä, joiden tiedetään valmistuvan niin, että ne voidaan ottaa huomioon aikaisintaan vuoden 1940 valtion tulo- ja menoarviota laadittaessa, vaan Eduskuntaan vedoten odottavat, että Eduskunta hyväksyisi edustaja Aino Malkamäen y.m. tekemät raha-asia-aloitteet, joista toinen tarkoittaa 14 milj. markan määrärahan myöntämistä yhden kuukauden peruspalkan suuruisen palkanlisän maksamista kansakoulunopettajille v. 1939 ja toinen 3 milj. markan myöntämistä kansakoulunopettajien perhelisien korottamiseksi 900 markalla vuodessa eli samaksi, kuin ne on hallituksen tulo- ja menoarviossa eh-

dotettu korotettaviksi valtion viran- ja toimenhaltijoille.

Helsingissä 9. päivänä lokakuuta 1938.

SUOMEN KANSAKOULUNOPETTAJAIN LIITON

YLIMÄÄRÄISEN KOKOUKSEN VALITSEMA LÄHETYSTÖ.

<i>Luoma, Kaarlo</i>	<i>Jaakko A. Lohi.</i>
<i>Arvi Mäkelä</i>	<i>Ida K. K. K.</i>
<i>Väinö Oksanen.</i>	<i>J. M. M.</i>
<i>J. M. M.</i>	<i>Henri Lehtonen.</i>
<i>O. V. V.</i>	<i>M. Oksanen.</i>
<i>Auni Peltonen.</i>	<i>C. A. Niemi.</i>
<i>Väinö Siirila</i>	<i>H. E. Kiviketo.</i>
<i>Ryö Ståhl</i>	<i>Elsa Nyström.</i>
<i>Kaustjärvi.</i>	<i>T. Mäkelä.</i>
<i>Uusikallio.</i>	<i>Raija Kallio.</i>
<i>M. S. S.</i>	

Hyväksyttiin lähestyksettä v.v. ehdotukset.

6 §.

Lomanpyyntöjä.

Lindström pyysi vapautusta eduskuntatyöstä
lokakuun 18-19 päiviksi.

Peltonen samoin lokakuun 14 päiväksi.

Bryggari samoin lokakuun 21 päiväksi.

Pyyntöihin suostuttiin v.v. ehdotuksen mukaisesti.

7 §.

Toinen nimenhuuto.

Sen johdosta, että ryhmäkokouksesta oli poistunut useita ryhmän jäseniä, päätettiin toimittaa toinen nimenhuuto ja merkitä pöytäkirjaan poissaolevien nimet. Poissa olivat seuraavat ryhmän jäsenet: Aarniokoski, Andersson, Eskola, Fagerholm (sairas), Hakala, Hakkila, Huotari, Huttunen, Juutilainen, Komu, Koponen (sairas), Kosonen, Kuusisto, Kääräinen, Lehtokoski, Lehikoinen, Lindqvist, Linna, Lonkainen, Marttila, Meriläinen, Metsäranta, Muhonen, Mustasilta, Mäkeläinen, Paasonen, Pekkala, Peltonen, Rapo, Reinikainen, Ryömä (sairas), Räsänen, Salmenoja (sairas), Sillanpää, Sundström, Svento, Tanner, Turkka, Welling, Wenman, Wiik, Voionmaa ja Väisänen.

V a k u u d e k s i :

Kaarlo Kuvola

Puheenjohtaja.

Heikki Penttinen

Sihteeri.

T a r k a s t e t t u :

Heikki Penttinen *Hel. Hämäläinen*

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 20 p:nä lokakuuta 1938. Saapuvilla olivat: Hakkila, Harvala, Komu, Kuusisto, Lepistö, Lonkainen, Pekkala, Reinikainen, Räisänen, Tolonen, Wiik ja Aattela. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Joensuun työväenyhdistyksen 50-vuotisjuhla.

Esiteltiin Joensuun ty:n 50-vuotisjuhlan kut-sukortti. (Liite 1)

Päätettiin että ryhmän onnittelut juhlassa esit-tää ryhmän jäsen Tervo.

2 §.

Lomanpyyntöjä.

Peltonen pyysi vapautusta eduskuntatyöstä loka-kuun 21 päiväksi.

Marttila samoin lokakuun 21 päiväksi.

Pyyntöjä puolletaan.

3 §.

Valtiollisen poliisin vakinaistuttaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen hallituksen esitykseen valtiollisen poliisin vakinaista-misesta.

Pekkala: Selosti asian käsittelyä valtiovarain-valiokunnan meikäläisen ryhmän kokouksessa. Hyväksyi omalta kohdaltaan hallituksen esityksen.

Reinikainen: Riekin eroittamisen ehtona oli, että valtiollinen poliisi vakinaistutetaan.

Räisänen: Ei uskonut, että hallitus kaatuisi vaikka valtiollista poliisia ei vakinaistutettaisikaan. Hallituksen esitystä ei olisi hyväksyttävä.

Komu: Yhtyi Räisäseen. Ajakoot porvarit asian läpi, jos haluavat.

Lepistö: Vakinaistamisen yhteydessä voidaan suorittaa tämän laitoksen puhdistamista epäilyttävistä aineksista. Oli hallituksen esityksen hyväksymisen kannalla.

Wiik: Olisi saatava selvyys siitä toimiiko tämä laitos saksalaisten ja heidän täällä olevien ystäviensä puuhien selvittämiseksi. Ellei tästä saada selvyyttä, ei pitäisi vaatia hallituksen esityksen hyväksymistä.

Kuusisto: Kannatti hallituksen esityksen hyväksymistä.

Hakkila: Kannatti hallituksen esityksen hyväksymistä. Fascistien puuhailuista olisi saatava selvyys. Ryhmäkokous voisi antaa asiassa "vapaat kädet".

Reinikainen: Piti valtiollisen poliisin olemassaoloa välttämättömänä.

Lepistö: Piti parempana sitä, että ryhmä esiintyy tässä asiassa yhtenäisesti.

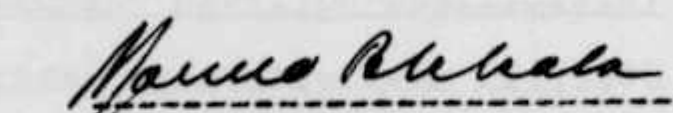
Komu: Puhui vielä vakinaistamista vastaan.

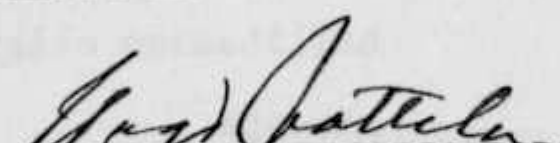
Räisänen: Ei pitänyt ajankohtaa sopivana vakinaistuttamisen toimittamiselle.

Asiasta puhuivat vielä Lepistö ja Aattela.

Keskustelun päätyttyä päätettiin kuudella äänellä viittä ääntä vastaan ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä kannattaisi hallituksen esityksen hyväksymistä.

V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

JOENSUUN TYÖVAENYHDISTYS

6/11 — 38 KLO 19

KUTSUMME TEIDAT YSTÄVÄLLISESTI
50-VUOTISJUHLAAMME

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 20 p:nä lokakuuta 1938. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Andersson, Bryggari, Eskola, Fagerholm (sairas), Halonen, Harvala, Hiltunen, Huotari, Huttunen, Juutilainen, Kilpi, Koponen (sairas), Kosonen, Käärinäinen, Lindqvist, Linna, Muhonen, Mäkeläinen, Pitkäsilta, Pyy, Raatikainen, J., Ryömä (sairas), Sillanpää, Sundström, Svento, Syrjänen, Tanner, Turkka, Voionmaa ja Väisänen. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Läsnäolo-oikeus.

Veturinkuljettaja, puolustoveri J. Parman pyysi lupaa saapuvillaoloon ryhmäkokouksessa, suostitteli Pelttonen.

Pyyntöön suostuttiin.

2 §.

Lomanpyyntöjä.

Pelttonen pyysi vapautusta eduskuntatyöstä lokakuun 21 päiväksi.

Marttila samoin lokakuun 21 päiväksi.

Pyyntöihin suostuttiin v.v. ehdotuksen mukaisesti.

3 §.

Valtiollisen poliisin vakinaistuttaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen hallituksen esitykseen valtiollisen poliisin vakinaistuttamisesta.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmä kannattaisi hallituksen esityksen hyväksymistä.

Welling: Kannatti v.v. ehdotusta. On tärkeätä että nykyinen hallitus järjestää tämän asian.

Räisänen: Ei hallitus tähän asiaan kaadu vaikkei sen esitystä hyväksyttäkään. Antaa porvarien

ajaa tämä asia läpi. Ryhmän taholta ei kuitenkaan olisi tehtävä yli vaalien äänestämisesitystä. Hallituksen meikäläisten jäsenten olisi pitänyt ennenkuin hallituksen esitys annettiin, ottaa asian johdosta yhteys ryhmän kanssa. Huomautti siitä, että useat maalaisliittolaiset edustajat ovat äänestelleet hallituksen esityksiä vastaan. Valtiollisen poliisin vakinaistamista ei olisi toimitettava ennenkuin tämä laitos on perusteellisesti puhdistettu, mutta silloinkin vielä olisi asiaa perusteellisesti harkittava. Ehdotti hallituksen esityksen hylättäväksi.

Komu: Kannatti Räisäsen ehdotusta. Puhdistus olisi ensin toimitettava. Ryhmä on aikaisemmin voimakkaasti vastustanut tämän laitoksen vakinaistamista.

Kuusisto: Vakinaistaminen olisi sopivaa toimitta juuri nykyisen sisäministerin aikana. Kannatti v.v. ehdotusta.

Kivisalo: Ikävät asiat olisi koetettava hoitaa pois päiväjärjestyksestä. Tällaista poliisia tarvitaan. Kannatti v.v. ehdotusta.

Hakkila: Sisäministerin asemaa ei olisi heikonnettava esityksen hylkäämisellä. Kannatti hallituksen esityksen hyväksymistä.

Lepistö: Vastustavaa kantaa olisi perusteltava kunnollisesti. Kannatti v.v. ehdotusta. Samalla voidaan vaatia, että vakinaistamisen yhteydessä on toimitettava puhdistusta.

Kulovaara: Tässäkin asiassa pitäisi aikanaan ottaa lusikka kauniiseen käteen. Päästään vähemmällä hyväksymällä hallituksen esitys.

Räisänen: Puhui vielä hallituksen esityksen hyväksymistä vastaan.

Paasonen: Yhtyi v.v. ehdotukseen.

Keskustelun päätyttyä toimitettiin nimenhuutoäänestys (äänestyspöytäkirja liite 1) . Äänestyksessä

SOSIALIDEMOKRAATTINEN EDUSKUNTARYHMÄ

Liite 1 ryhmän pöytäkirjaan 20 /10-38.

Kokous

20/10

klo

1938

Asia:

Valtiollisen poliisin vakinaist

ehdotus "Jaa"

ehdotus "Ei"

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aarniokoski	/		Marttila	/	
Aattela		/	Meriläinen	/	
Ampuja		/	Metsäranta	/	
Andersson			Muhonen		/
Bryggari			Mustasilta		/
Eskola			Mäkeläinen		/
Fagerholm			Paasonen	/	
Hakala	/		Pekkala	/	
Hakkila	/		Peltonen	/	
Halonen			Penttala	/	
Harvala			Perho		/
Helenius		/	Pesonen	/	
Hiltunen Hiltunen	/		Pitkäsilta		
Hiltunen			Pyy		
Huotari			Pyy		
Hämäläinen	/		Raatikainen, Jussi		/
Jokinen, Emil	/		Raatikainen, Uuno	/	
Jokinen, Kalle		/	Rantala		/
Jokinen			Rapo	/	
Juutilainen			Reinikainen	/	
Karjalainen	/		Ryömä, Hannes		/
Karjalainen			Ryömä, Mauri		
Kilpi			Räisänen		/
Kivisalo	/		Salmenoja		/
Koivulahti-Lehto	/		Sillanpää		/
Komu		/	Sinisalo	/	
Koponen			Sundström		
Kosonen			Swentopää		
Kuittinen	/		Syrjänen		
Kujala	/		Tanner		
Kulovaara	/		Tervo	/	
Kupari	/		Toivonen	/	
Kuusisto	/		Tolonen	/	
Kääriäinen			Turkia		/
Lastu	/		Turkka		/
Lehtokoski			Welling	/	
Lepistö	/		Wenman		
Lindström	/	/	Wiik		/
Linna			Wirtanen		
Lonkainen			Voionmaa		
Lumme	/		Väisänen		
Malkamäki	/				
Malmivuori	/				

194 120 120 120 120

annettiin hallituksen esityksen hyväksymisen puolesta 36 ääntä ja sen hylkäämisen puolesta 12 ääntä, joten ryhmäkokous hyväksyi v.v. ehdotuksen.

Komu: Ilmoitti päätöksen johdosta erivän mielipiteensä. (Ei ole jätetty kirjallisesti)

V a k u d e k s i :

Muons Ruuska
Puheenjohtaja.

Heikki Raitala
Sihteeri.

T a r k a s t e t t u :

Samuli Tervo

V. Huopaniemi

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 8 p:nä marraskuuta 1938. Saapuvilla olivat: Harvala, Kulovaara, Kuusisto, Lehtokoski, Lepistö, Linna, Reinikainen, Räsänen, Salmenoja, Syrjänen, Tolonen, Wiik ja Aattela sekä kutsuttuna ryhmän jäsen Ampuja. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Lomalaki.

Keskusteltiin lomalain käsittelyssä noudatettavasta menettelytavasta.

Ampuja: Selosti asian käsittelyä suuressa valiokunnassa. Valiokunnassa tultaneen tekemään ehdotus, että asia lähetettäisiin perustuslakivaliokuntaan tai sitten lakivaliokuntaan, jonka tulisi pyytää lausunto perustuslakivaliokunnalta. Suuren valiokunnan meikäläisille jäsenille olisi annettava sellaiset ohjeet, että heidän olisi vastustettava asian lähettämistä e.m. valiokuntiin.

Reinikainen: Selosti lain sisältöä. Asiaa ei olisi missään tapauksessa lähetettävä lakivaliokuntaan, eikä myöskään perustuslakivaliokuntaan. Kivimäki koetetaan nyt saada tämän asian avulla opposition johtoon. Toivoi vakavasti, että edellisessä ryhmäkokouksessa hyväksytyjä parannusehdotuksia ei koetettaisi ajaa suuressa valiokunnassa läpi.

Lepistö: Ihmetteli että asia on suuren valiokunnan jaostossa mennyt hakoteille. Jaoston kokoonpanosahan pidettiin hyvänä.

Lehtokoski: Olisi tarkastettava sisältyykö lakiin saavutettujen oikeuksien loukkausta, jos sisältyy, on asia korjattava.

Pekkala: Asiaa olisi hoidettava hallituksen esityksen pohjalla.

Syrjänen: Suuressa valiokunnassa pitäisi kuulla asiantuntijoita ja saada asia hoidetuksi tässä valiokun-

nassa, ellei siinä onnistuta, olisi asia lähetettävä perustuslakivaliokuntaan mutta ei missään tapauksessa lakivaliokuntaan.

Harvala: Ei tähän mennessä ole asetettu perustuslainluontoiseksi sitä, että työnantajien rasituksia on lisätty. Asia olisi hoidettava suuressa valiokunnassa. Ellei tässä onnistuta, olisi se lähetettävä perustuslakivaliokuntaan mutta ei lakivaliokuntaan.

Keskustelun päätyttyä päätettiin suuren valiokunnan meikäläisille jäsenille antaa toimintaohje, että asia on koetettava saada hoidetuksi suuressa valiokunnassa, ellei tässä onnistuta, olisi asia lähetettävä perustuslakivaliokuntaan mutta ei lakivaliokuntaan.

2 §.

Saapuneita kirjelmiä.

Merkittiin saapuneiksi seuraavat kirjeet:

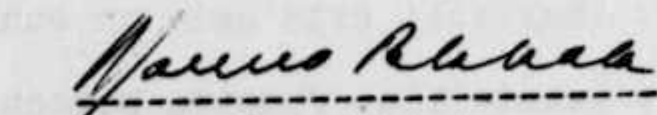
Sosialisti-lehden konttorin kirje, koskeva joulunmittelujen julkaisemista lehdessä (Liite 1).

Suomalaisen Partioopikaliiton painotuote, koskeva kerhohuoneiden hankkimista partiolaisille (Liite 2).

Sokeain Keskusliiton kirje, koskeva toivomusta sokeuskorvauslakiehdotuksen antamisesta (Liite 3).

J.H.Nykyrin kirje, koskeva "Suunnitelmatalous-järjestelmä" (Liite 4).

V a k u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Arvoisa työväenjärjestö!

Sosialisti-lehti julkaisee kuluvanakin vuonna joulukuun ja uudenvuodenaattonumeroissaan työväenjärjestöjen onnitteluilmoitusosaston. Tämän vuoksi käännymme puoleenne esityksellä, että järjestönne päättäisi osallistua mainittuun ilmoitteluun myöntämällä onnitteluosastoon ilmoituksensa. Ilmoitusten hinnat on pysytetty entisellään ollen niiden hinta 60:— ja 30:— julkaistuna kumpaisessakin numerossa. Hinta on pysytetty alhaisena siksi, että heikommissakin taloudellisissa asemassa olevilla järjestöillä olisi mahdollisuus osallistua ilmoitteluun.

Työväenjärjestöjen onnitteluosasto on lehdessämme jatkuvasti laajentunut, mutta silti on piirissämme vielä lukuisia puolue-, nuoriso-, urheilu-, ammatillisia- y.m. työväenjärjestöjä, joiden ilmoitusta ei ole ollut onnitteluosastossa. Kun runsas ilmoittajien määrä olisi eräänä osoituksena piirimme työväenjärjestötoiminnan jatkuvasta voimistumisesta ja sen nykyisestä vahvuudesta, rohkenemme odottaa, että järjestöt kautta piirin pitäisivät kunnia-asianaan osallistua yhteiseen ilmoitteluun.

Tässä yhteydessä lähetämme järjestölle yksityisten onnittelunimien keräyslistan ja pyydämme järjestöänne valitsemaan tarmokkaan asiamiehen nimiä keräämään, jotta kultakin paikkakunnalta saataisiin mahdollisimman pitkät nimiluettelot. Mahdollisuudet yksityisten nimien lisäämiseen ovat hyvät, jos vain asiamiehet työskentelevät tarmokkaasti. Näiden ilmoitusten hinta on 5 mk.

Järjestöjen ilmoituksista on tiedoitettava lehtemme konttoriin joulukuun 20 p:ään mennessä ja voidaan tiedotus tehdä myöskin puhelimitse numeroihin 12 88 ja 17 18. Saman ajan kuluessa on palautettava myöskin yksityisten onnittelunimien keräyslistat.

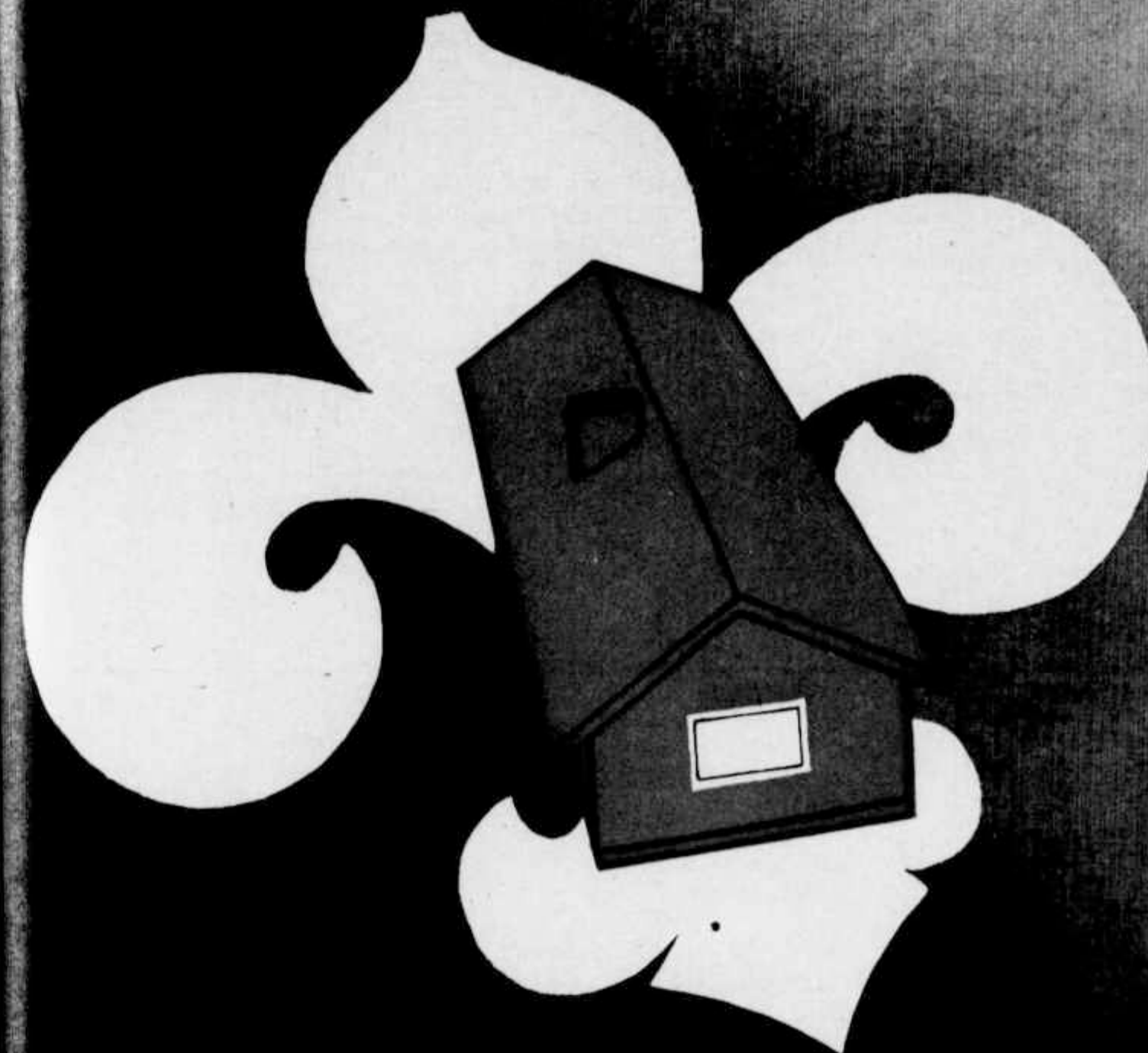
Toverillisin terveisin:

SOSIALISTIN KONTTORI.

Osoite

11
Kerho 6/21-58.

**KERHOHUONEITA
PARTIOLAISILLE**

POIKANNE JA TYTTÄRENNE

tarvitsevat partiotyötä vapaa-ajan toimintansa ohjaajana. He pitävät partioinnista.

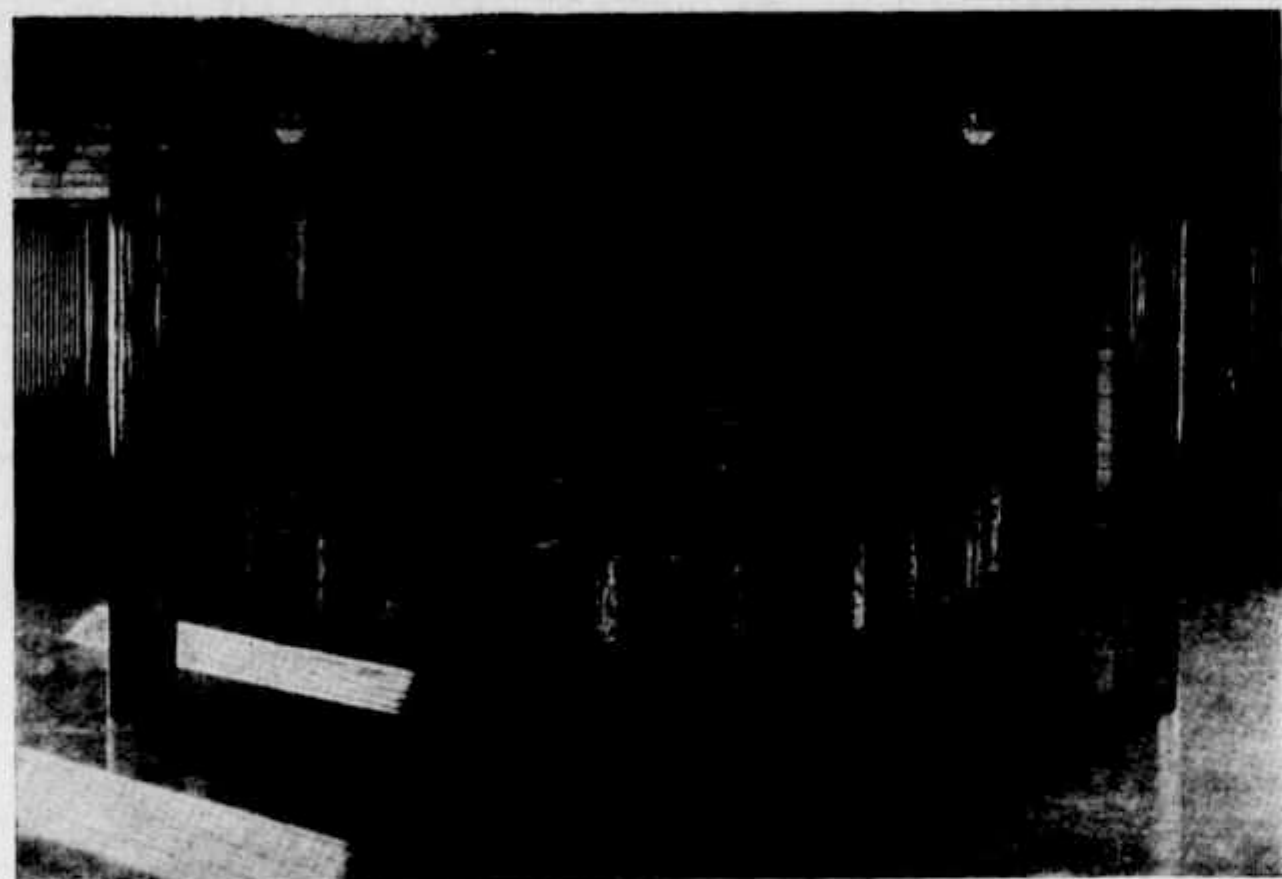
Partio toimii käsikädessä kodin ja koulun kanssa. Partiotyö on työtä Isänmaan hyväksi. Tämän vuoksi partiojohtajat uhraavatkin ilmielinsä aikaansa ja varojansa partiotyöhön.

TE HALUATTE,

että partio kasvattaisi pojastanne ja tyttärestänne kunnon kansalaisia, jotka täyttäisivät velvollisuutensa Jumalaa ja Isänmaata sekä lähimmäistään kohtaan.

MUTTA USKOTTEKO,

että tätä kasvatustyötä voidaan tehdä ilman valoisia, terveellisiä ja kauniita kerhohuoneita? Uskotteko, että partiotyö saavuttaa tuloksia, jos sitä tehdään pimeissä kellareissa ja takapihojen varjoissa?

Tällaisen partiokerhon haluatte Tekin paikkakunnallenne!

1938

kellarissa

kerhossa

1939

Juuri TE voitte tehdä jotakin partiolaisten kerhohuoneasiassa!

PARTIOKERHOJA

VUONNA 1938

Täällä kasvaa uusi sukupolvi.
Onko kaikki tehty sen hyväksi?

OLETTEKO

käynyt katsomassa millaisissa olosuhteissa partiolaisenne työskentelevät?

OLETTEKO

aivan varma siitä, että partiolaistenne kerhuhuone on terveydellisessä suhteessa tyydyttävä, tai että huone yleensä sopii kerhotoimintaan?

OSOITTAVATKO

paikkakuntanne partiokerhot Teidän vastuuntuntoanne nousevasta nuorisosta?

sokkeiden avustusta eli n.s. sokeskorvausta varten varattavaa määrärahaa lisättäisiin siten, että voitaisiin suorittaa sokeille valtion huoltokomi-

Marjatta Mäkelä

Liite 3 v.v. pöytäkirjaan 8/11-38.

Arv. Sosialidemokraattisen puolueen kansanedustajaryhmä,
Puheenjohtaja M. Pekkala.

Jo lähes 30 vuoden aikana ja varsinkin viimeksi kuluneena vuosikymmenenä ovat järjestyneet sokeat useampia kertoja kääntyneet eduskunnan ja hallituksen puoleen sokeuskorvausasiassa. Niinpä onkin Valtioneuvosto v. 1934 toukokuussa antamallaan päätöksellä määrännyt työtätekeville sokeille maksettavaksi sokeiden avustusta korkeintaan 250 markkaa kuukaudessa eli 3000 markkaa vuodessa jättäen itse avustuksen jakelun Sosialiministeriön toimeksi.

Viime lokakuun 7 p:nä kääntyi Sokeain Keskusliitto kirjelmällä kaikkien kansanedustajain puoleen pyynnöllä, että sokeiden avustus, jota on jaettu hyvin epätasaisesti, vaihdellen 3000 markasta 1200 markkaan vuodessa, määrättäisiin kaikille maan työtätekeville sokeille yhtä suureksi, ja että avustuksen määrä korotettaisiin Valtion Sokeain Huoltokomitean lakiesityksessään esittämään määrään 4800 markkaan vuodessa sekä että säädettäisiin laki sokeuskorvauksesta. Kun valtion sokeiden avustus ei vielääkään ole tyydyttävällä kannalla rohkenevat sokeat edelleen kääntyä eduskunnan puoleen pyytäen, että ensi vuoden talousarvioon käsiteltäessä sokeiden avustusta eli n.s. sokeuskorvausta varten varattava määrärahaa lisättäisiin siten, että voitaisiin suorittaa sokeille valtion huoltokomi-

SUOMALAINEN PARTIOTYTTÖLIITTO SUOMALAINEN PARTIOPOIKALIITTO

Helsinki 1938. Kirjapaino A.

teen ehdottama sokeuskorvaus, varsinkin kun nykyinen sokeiden avustus näön puutteen aiheuttamaan taloudelliseen tappioon ja elinkustannusten suuruuteen katsoen on aivan riittämätön.

Kun sokeus kaikista yhteiskunnan ehkäisy- ja huoltotoimenpiteistä huolimatta on jatkuvaa laatua, eikä sitä voida verrata mihinkään tilapäisluonteiseen onnettomuuteen, olisi valtion jatkuvasti turvattava sen alaiseksi joutuneitten kansalaisten elinmahdollisuudet, varsinkin silloin kun on tarkoituksena tällaisen huoltomenetelmän kautta heidän itse-elatuspyrkimystensä kohottaminen.

Sen vuoksi anomme kunnioittsen, että eduskunta esittäisi hallitukselle toivomuksen sokeuskorvauslakiehdotuksen antamisesta.

Helsingissä syyskuun 7 päivänä 1938.

4 Sokeain Keskusliitto
Puh.joht. Siht.

J. Viitanen
Tampereen Sokeainyhdistyksen puheenjoht.

R. Kaila
Vaasan ja Etelä-Pohjanmaan Sokeainyhdistyksen puheenjoht.

J. Louhi
Turun Sokeainyhdistyksen puheenjoht.

Uno Honkanen
Viipurin Sokeain Avustusyhdistyksen puheenjoht.

Olavi Martelius
Helsingin Sokeat r.y:n puheenjoht.

Sosiali-Demokraattinen eduskunta ryhmiä "kanffa":
Helsinki, Elokuun 28 p:nä 1938.
Suomen eduskunnalle: n. s. »Korpporatiiv-laki»

»Suunnitelma talous-järjestelmä» Aloite»

Liiketoiminta-Industrialismi-maa- ja kaupunki-kuntien se-
kä työväen-talojen Kansan Talous: »Valtiollistuttaminen
ja Kansallis-puoluekunnallistuttaminen»
»Vapaa-osa-kunta» muodossa: »Tieteen ja filosofian perusteella»
»Kansallis-valtio» Solidarismi menetelmätapana
»Mittäön» (Universaali-talous-nuorosto) Sosialiministeriö.
eli t. s. Elimellinen-talous-nuorosto: Sosialisena Oikeutena
»Työn ja Pää-oman välille» seuraavasti
Kansallis-valtio-solidarismi ei pyri poista-
maan yksipuolista-omaisuutta vaan aimastaan yksi-
tyyksen taloudellisen luokka-voiman
a) Se ei saadi poistettavaksi edes perintö testamentti-
oikeutta, vaan aimastaan siitä mahdollisesti johtuvia
epäkohtia verotuksella korjattavaksi, kuten nykyajan
valtioissa yleisesti tehdäänkin.
b) Kansallis-valtiollistutella ja puoluekunnalliste-
tulla alalla Kansallis-valtio-Solidarismi edellyttää
yhteensä itsehallintoa, melkoista riippumattomuutta
keskushallituksista, sekä toiselta puolelta Kenttien ja
nuorimuiden »työvoimien» edustusta, eikä yksipuol-
ista virasto-maista asainhuutoa, itsehallinto-kuntia»
Hallinto-elämä »nuorostojen» ohjauksi: Valtio, Amma-
tit, ja kuluttajat. »taloudellinen yhtymä» eli n. s.
Korpporatiivinen »Universaali-talous-Elämä eli» Psyke»
t. s. Elimellinen-talous-nuorosto: Sosialisena Oikeutena
»Työn ja Pää-oman» välille. Sama kuin Sosiali-talo-
udellinen, -ammattillinen, -kulutuksellinen, Valtiollinen
ja puoluekunnallinen yhteistoiminta (Sosialiministeriö)
talous-elämän alalla yhtymä» Vapaa-osa-kunta»
muodossa »Kansallinen-Korpporatiivisismi» Valtio-

Jatkos»

Asetusten - Pakkamantin eli (eduskunnan) laatimien ja tasavallan „Presidentin” eli n. s. Kansallis-hengen hallitsijan hyväksymien lakien ja asetusten alainen (Korpporatiivi). Suunnitelma talousjärjestelmä».

C) Samoin „Kansallis-valtio-Solidarisismi” edellyttää että sen jälkeen kun Valtio-taloudellinen asema „Kansallis-valtiollistuttamisen ja puolittamiseksi” avulla on vahvistettu, voidaan henkistä työtä kehittää ja esintänsä enemmän suunnitelman mukaisesti ja sen järjestyksellistymiseksi, kun ennen ja Maanpuolustuksen taloudellista tehokkuutta heijottaa: - Ryhmä eli »Kategorioita tiistisunden Kasvatukseksi. „Työvoima”?

Huom!... Pististä taitelevan armeijan ja sen seläntakana, Reinottelevan tuotannon vähäisyydestä tai ainakin ratkaisevasti vähemmästä, mikä seikka sosialistien kirjoittajain mukaan ei ole saavutettavissa tilapäisellä säännöstetyllä sodan sattuessa, vaan vaatii vanhan-aikaisen järjestyksen.

„Kansallis-valtio-Solidarisismi” tahtoo eräitten harvojen yksityisten voitonpyynnin tilalle asettaa yleiset Kansalliset ja sivistykselliset arvot, joita Valtio-edustaa.

Näissä perusteluissa ilmentyy varsin selvästi „Kansallis-valtio-Solidarisismi” yleisiä-sivistys-polittisia ja Kansallisia näkö-pohjia edustava hönne.

»Kansallis-valtio-uskonto» Mitä tähän ”yhdystymistä” opittuena „Puolustus-ministeriön rek. ilm. (vir. lyh.). „R. V. U. M.” (Helsingin Raup. enaistiaan paikallis rek. - vir. omis. Raute: 22. 12. 1932). Elykyri, Johan-Henrik.

Hämeenlehti, 29. B. 61. H. vi. »Ennakkoon» jätös, late.

lute: -

Helsinki, Elokuun 28 p:nä 1938...

J. H. Vyyrysi: -

» Litaatti ».

„Yksityis-omistus-oikeuden” tulevaisuus.

Ensimmäinen on selvä, että omistus-oikeutta, vaikka se onkin esim. oikeuden korkein muoto, ei ole pidettävä kalleimpana, vaan on sen väistyttävä ennen aikakin jos se joutuu ristiriitaan vielä kalleimman Oikeuden, kuten ihmishengen kanssa.

Toiseksi on huomattava että yksityis-omistus-oikeutta ei ole kehitettävä itsekänsänsä suuntaan, vaan on annettava kansas huokilla neuvollisuuksia yhteiskunnan apua tarvitsevia kohtaan.

Vihdoinkin ei yksityis-omistus-oikeus ole oma tarkoituksensa: Sitä ei saa käyttää vain sen vuoksi; että omistaja arvelee olevansa siihen oikeutettu ja että ~~sen~~ käyttäminen tai väärin-käyttämisen hankkii hänelle nautintoa vaan tämä oikeus on ratkottava välineeksi, jolla saavutetaan samalla kerran sekä yleisiä että yksityisiä tarkoituksia.

Omistus-oikeuden rajat on määrittävät näitä tarkoituksia silmällä pitäen, eikä mitään vastaa sotivaa omaisuuden käyttöä sallittava.

Oikeus ja paikka edellä mainittuna.

Vyyrysi, Johan-Henrik. Hämmentä 29.8.61.

Helsinki. Suomi. „Finlandia”

J. H. Vyyrysi: Aate, Kehitys ja Päämäärä.

Prinssi: „Salve fide” usko, tiede ja filosofia
» Tuhosen Raottum » „Pääviritte”

Aptori

tekoja J. H. V.

Tehtävä oikeudelle vapaa kehitys rajoituksista.
Huom. Koko kansa edustavien, tadella Kansanvalti-
on Valtion-apu sitä vastoin edustaa laillista
oikeutta „J. H. Vyyrysi:» Valtio organismit teoria».

attkness

Mutta, Organismi teoria, ei suinkaan ole vain materialistinen valtio-käsite vaan se pyrkii painostamaan ensiksi organistien hengistä puolta: -

Kansanvaltion periaatteet sisältyvät "välttämättömyydellä" tieteen-oppimisen kautta antaa ihmiskunnalle uuden uskon: -

"Pyrkimys kansalliseen taloudelliseen ja sivistykselliseen, että kansallisen tunnon herättämiseen. R.V.U.M." Keskuksessa on täysin sopuvoimissa "Kansallis-valtio-uskonto, mikä johtoon" Kansallis-valtio-solidarismin periaatteeseen kansa!

- Vagner toteaa, että nämä sunnukset pääoma- ja massat kerautuvat yksityisten-omistajien ja varsinkin mitään edustavien järjestöjen m.m. osake-yhtiöitten käsien eteen, tästä koituu huomattavia vaaroja taloudellisen yhteiskunnallisen sivistyksellisen ja valtiollisen elämän itsenäisyydelle.

Tarkastettu: - Sosialistisen tarkastelu tapaan -
Helsingissä Syyskuun 4 p:nä 1938.

Johann Henrik Nykänen.

"R.V.U.M." yhdistys.

"H" Duos s.o. johtaja.

Hon! Ohjelmakokouksen puolesta.

"Esimerkiksi"

Jakoverannat: 1) Sosiali-Demokratian eduskunta-ryhmän kautta: -

2) Kansallisen kansanliikkeen eduskunta-ryhmän kautta: -

3) Kokoomuksen eduskunta-ryhmän kautta: - » » + eduskunta: -

Yhteistyön esityksen "valtiokunnalle", eduskunta-asiamiehen kautta m.m. vaille, josta väreistä sinua? Eduskunnalle! ...

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 10 p:nä marraskuuta 1938. Saapuvilla olivat: Harvala, Komu, Kuusisto, Lehtokoski, Lepistö, Linna, Lonkainen, Pekkala, Syrjänen, Tolonen, Wiik ja Aattela sekä ministeri Tanner. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Lomanpyyntöjä.

Lepistö pyysi vapautusta eduskuntatyöstä marraskuun 11 päiväksi.

Wiik pyysi vapautusta eduskuntatyöstä marraskuun 21-26 päivien ajaksi Ruotsiin tehtävän luentomatkan vuoksi.

Pyyntöjä puolletaan.

2 §.

Suomen Pankin tilintarkastajain vaali.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmän ehdokkaiksi Suomen Pankin tilintarkastajain vaalissa nimetään Kuusisto, Hiltunen ja Raittinen sekä heidän varamiehikseen Lepistö, Salmenoja ja Peltonen.

3 §.

Valtion tilintarkastajain vaali.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmän ehdokkaiksi valtion tilintarkastajain vaalissa nimetään Rantala ja Tuhti ja heidän varamiehikseen Paasonen ja Kosonen.

4 §.

Lastun kirjelmä.

Esiteltiin ryhmän jäsenen A. Lastun kirjelmä, koskeva tietoaaineiston kokoamista entisistä ja nykyisistä ryhmän jäsenistä. (Liite 1)

Keskustelun jälkeen päätettiin asian käsittely siirtää johonkin myöhemmin pidettävään kokoukseen, sekä pyytää tov. Wiikiltä lausuntoa Lastun ehdotuksen johdosta.

5 §.

Ilmoituksia.

Ministeri Tanner ilmoitti selostavansa ryhmäkokouksessa Ahvenanmaan kysymystä.

Edelleen ilmoitettiin, että ensi torstaina pidettävässä ryhmäkokouksessa otetaan käsiteltäväksi oppikoululaki ja edustajain palkkakysymys.

V a k u u d e k s i :

Maurice Rauhala
Puheenjohtaja.

Kaj Oksanen
Sihteeri.

Liite 1 v.v. pöytäkirjaan 10/11-38.

Sos. Dem. ryhmän valmistavalle valiokunnalle.

Koska todennäköisesti nyt jo on sos. dem. eduskuntaryhmään ennen kuuluneista tovereista vaikeata saada kaikkea talteenotettavaa tietoaainesta kerätyksi, niin ehdotan, että ryhmä ryhtyisi toimittamaan jäsentensä avulla ja myötävaikutuksella tietoaaineiston keräystä, mikäli sellaista vielä on saatavissa.

Samalla pitäisi, käsitykseni mukaan, ottaa elossakin olevat toverit keräilytoiminnan piiriin ja kokoilla saatavissa olevia tietoja vastaista tarvetta varten.

Eduskunnan asiakirjoissa ja muuallakin tosin tiedot säilyvät, mutta tietoaaineiston kokoileminen ja järjesteleminen auttaisi vastaista työtä.

Ehdotan, että ryhmä päättäisi:

- 1) antaa asian pikaisesti valmisteltavaksi erikoiselle jaostolle tai komitealle,
- 2) tiedustella: olisiko vapaaehtoisesti ~~ja~~ asianharrastajia ⁿⁱ tähän työhön työvoimaa ⁿⁱ saatavissa?
- 3) aluksi, jos ehdotus hyväksytään, myöntää varat keräilyvälineitä varten.

10/11 1938
P. A. Lehtinen

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 10 p:nä marraskuuta 1938. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Fagerholm (sairas), Hakkila, Halonen (sairas), Hillel, Huotari, Jokinen, K., Koponen (sairas), Kujala, Lehikoinen, Reinikainen, Ryömä (sairas), Salmenoja, Sillanpää, Sinisalo, Turkia, Virtanen ja Väisänen. Puhetta johti kokouksen alkupuolella Pekkala ja loppupuolella Harvala. Pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Läsnäolo-oikeuksien myöntäminen.

Puoluetoveri Lyydia Saarikivi pyysi lupaa saapuvillaoloon ryhmäkokouksessa, suositteli Koivulahti-Lehto.

Samoin entinen ryhmän jäsen Toivo Lehto, suositteli Rantala.

Pyyntöihin suostuttiin.

2 §.

Lomanpyyntöjä.

Lepistö pyysi vapautusta eduskuntatyöstä marraskuun 11 päiväksi.

Wiik samoin Ruotsiin tehtävän luentomatkan vuoksi marraskuun 21-26 päivien ajaksi.

Pyyntöihin suostuttiin v.v. ehdotuksen mukaisesti.

3 §.

Suomen Pankin tilintarkastajain vaali.

Päätettiin v.v. ehdotuksesta ryhmän ehdokkaiksi nimetä Suomen Pankin tilintarkastajain vaalis-
sa Kuusisto, Hiltunen ja Raittinen sekä heidän varamiehikseen Lepistö, Salmenoja ja Peltonen.

4 §.

Valtion tilintarkastajain vaali.

Päätettiin v.v. ehdotuksesta nimetä ryhmän ehdokkaiksi valtion tilintarkastajain vaalissa Rantala ja Tuhti sekä heidän varamiehikseen Paasonen ja Kosonen.

5 §.

Ahvenanmaan kysymys.

Tanner selosti Ahvenanmaan kysymystä. Esitti ensin historiallisen katsauksen. Mainitsi sitten Venäjän lujista linnoituksista Ahvenanmaalla. Maailmansodan jälkeen nämä linnoitukset oli perusteellisesti purettava. Ahvenanmaa sai eräänlaisen itsehallinnon ja on tämän maakunnan asema omalaatuinen muuhun Suomeen verraten. Kuvasi tämän jälkeen nykyhetken kansainvälistä tilannetta. Kansainvälinen jännitys on tuonut esiin kysymyksen Ahvenanmaan varustamisesta. Esitti tämän jälkeen eräitä suurpoliittisia asioita. Mainitsi m.m., että 3-4 vuotta sitten saapui Suomen hallitukselle tieto, että jos Saksa aloittaa sodan Venäjää vastaan, Venäjä valloittaa Suomen turvatakseen asemansa. Kerrotaan myös, että Puola ja Saksa ovat sopineet Liettuan jaosta. Totesi, että Saksa on Ruotsin malmien suurin ostaja. Ahvenanmaa on tärkeä sotilaallinen paikka, koska sieltä käsin voidaan hallita Suomenlahtea ja Pohjanlahtea sekä, jos sinne muodostetaan lentosatama, lentovoimien avulla m.m. Helsinkiä ja Tukholmaa. Tällaiset näkökohdat ovat siis pakoittaneet puuttumaan Ahvenanmaan kysymykseen.

Selosti tämän jälkeen yksityiskohtaisesti kansainvälisten sopimusten aiheuttamaa tilannetta Ahvenanmaahan nähden. Ahvenanmaata koskevassa konventiossa sanotaan, että Suomen on taattava Ahvenanmaan puolueettomuus. Selosti tämän maakunnan maantieteellistä asemaa. Kertoi tämän jälkeen Ahvenanmaan varustamissuunnitelmista. Ennenkuin Ahvenanmaata koskevia suunnitelmia voidaan ryhtyä toteuttamaan, on maakuntaa koskevaan konventioon saatava muutos. Kun takajina on kymmenen valtiota, tuottaa muutoksen aikaansaaminen jonkin verran vaikeuksia. Suurin vaikeus koituu kuitenkin ahvenanmaalaisista itsestään. Ahvenanmaalaiset vastustavat saartensa varustamista osak-

si aatteellisista osaksi muista syistä. He sanovat, jos saaria ei linnoiteta, ei kenelläkään ole houkutusta hyökätä sinne. He pelkäävät ilmeisesti myöskin sitä, että saarien varustaminen toisi sinne suomalaista väestöä.

Puhuja kertoi tämän jälkeen niistä neuvotteluista, joita asian johdosta on käyty Ruotsin hallituksen edustajien sekä myöskin ahvenanmaalaisien neuvottelijoiden kanssa. Vakuutti että Ruotsin hallituksen kanssa on päästy suurin piirtein yksimielisyyteen tässä asiassa. Lopuksi puhuja huomautti, että tämä on myöskin rahallinen asia. Aluksi puhuttiin varustusten tulevan maksamaan 40-50 miljoonaa markkaa. Tämä tieto ei kuitenkaan osoittautunut paikkansapitäväksi. Nyt puhutaan 400-500 miljoonan markan käyttämisestä edellä kosketeltuun tarkoitukseen.

Harvala: Onko ollut keskustelua siitä mitä tehdään, jos ahvenanmaalaiset hylkäävät hallituksen suunnitelmat?

Tanner: Ruotsin taholta ei ole saatu varmaa vastausta. On sanottu, että elleivät ahvenanmaalaiset nyt suostu, on ryhdyttävä muokkaamaan mielipiteitä.

Räsänen: Miten k.o. kymmenen takajavaltiota suhtautuvat asiaan?

Tanner: On sovittu siitä, että asia hoidetaan ensin Suomen ja Ruotsin kesken selväksi ennenkuin se saatetaan takajavaltioiden käsiteltäväksi.

Voionmaa: Mainitsi lisäksi, että asiasta on jo Genevessä keskusteltu. Yleisesti tunnutaan suhtautuvan suopeasti nyt käsiteltävään asiaan, m.m. Englannin ja Ranskan taholta on suopeata suhtautumista havaittu.

Sundström: Miten suhtautuu Neuvostoliitto asiaan?

Voionmaa: Ei ole saatu muuta tietoa kuin, että Litvinoff on antanut huomata, että hän ymmärtää Ahvenanmaan varustamisen. Neuvostoliiton suhtautuminen riippuu kullakin hetkellä vallassa olevasta suunnasta.

Ampuja: Totesi suunnanmuutoksen tässä kysymyksessä tapahtuneeksi. Aikaisemmin oli Antti Suomenpoika jokseenkin yksinään Ahvenanmaan linnoittamisen kannalla. Ahvenanmaalaiset ovat terveen vaistonsa opastamana kovin oikeassa. Ahvenanmaan linnoittamisella ei ole kovin suurta merkitystä.

Maamme varat eivät riitä Ahvenanmaan linnoittamiseen, jos saaria kuitenkin ryhdytään linnoittamaan, on se yli varojen elämistä.

Bryggari: Tsheekoslovakian tapaukset osoittavat, ettei lujillakaan linnoituksilla ole merkitystä. Ahvenanmaan kohdallakin saattaa käydä niin, että pari suurvaltaa sanovat muntamia kovia sanoja ja saarille rakennettuja varustuksia ei päästä kertaakaan käyttämään.

Tanner: Totta on, että olosuhteet kehittyvät nopeasti. Totta on myöskin, etteivät linnoitukset autaneet Tsheekoslovakiaa. Meidän maamme asema ei kuitenkaan ole Tsheekoslovakiaan verrattavissa. Maamme ei hajoa sisältä päin. Meillä on myöskin meri suojana. Saksan esim. on kuljetettava joukkonsa tuhatkunta kilometriä merta myöten ja se ei ole pieni asia.

Hiltunen: Ei näytä olevan muuta mahdollisuutta kuin varustaa Ahvenanmaa. Tämä jo senkin perusteella, että hyväksyttiin perushankintaohjelma. Sosialidemokraattien ikäväksi velvollisuudeksi on tullut lisätä varustelumenoja.

Wiik: Tämä asia on tullut esiin Ruotsin taholta, koska sille on tärkeätä, että se saisi sodankin syttyessä myydä malminsa Saksaan, että siis tämä häpeällinen trafiikki saisi jatkua. Huomautti fascististen upseerien olemassaolosta armeijassa.

Käräkinen: Oli Ahvenanmaan varustamisen kannalla.

Voionmaa: Varoitti yhtymästä siihen kiihkomieliseen aitosuomalaisuuslylytykseen, jota nyt eräillä tahoilla koetetaan tämän kysymyksen perusteella harjoittaa. Ahvenanmaalaiset ovat valittaneet nurjamielisestä kohtelusta. Huomautti Hiltuselle, että ei aseisiin vetoaminen ole ainoata realipolitiikkaa ja että aatteellisuus ja henkiset arvot eivät sentään ole kokonaan merkitystään menettäneet. Ei voinut yhtyä Wiikin käsitykseen siitä, että Ruotsi harrastaisi tätä asiaa vain siitä syystä, että se saisi vapaasti harjoittaa malmiensa kuljetusta Saksaan. Onhan Ruotsilla käytettävänä myös Itämeri.

Peltonen: Koska on hyväksytty perushankintaohjelma, on myöskin hyväksyttävä Ahvenanmaan varustaminen. Huomautti että myöhemmin tulee myöskin laivastokysymys ratkaistavaksemme.

Lastu: Oli Ahvenanmaan varustamisen kannalla.

Bryggari: Halusi tietää mitä kaikkea perushankintaohjelmaan sisältyy. Vaikka tämä ohjelma onkin hyväksytty, ei se saa merkitä sitä, että hyväksytään kaikki mitä sotilashenkilöiden taholta esitetään.

Venman: Puhui ruotsiksi. Huomautti m.m. siitä, että ahvenanmaalaisetkin tahtovat suojella itseään.

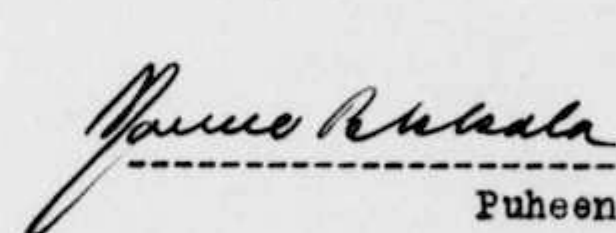
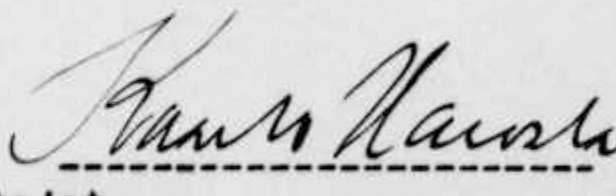
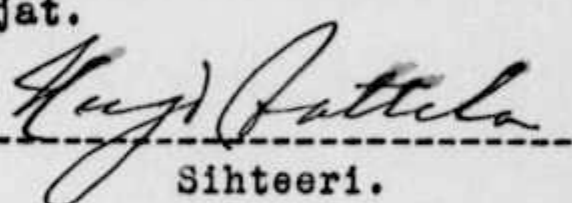
Keskustelun päättyttyä jätettiin asia tällä kertaa esitetyn alustuksen ja käydyn keskustelun varaan.

6 §.

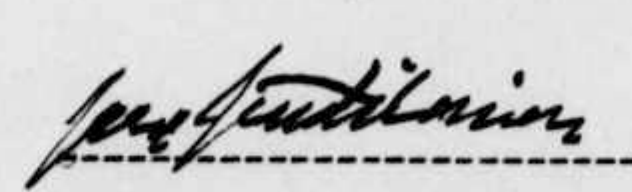
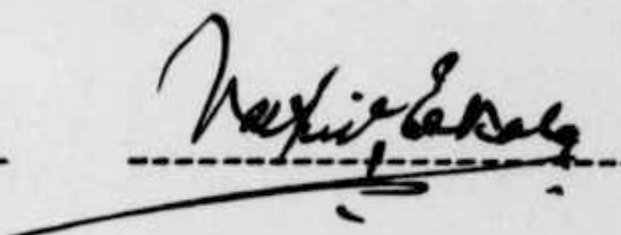
Ilmoitusasia.

Ilmoitettiin että ensi torstaina pidettävässä ryhmäkokouksessa käsitellään oppikoululakia ja edustajain palkkakysymystä.

V a k u u d e k s i :

Puheenjohtajat.

Sihteeri.

T a r k a s t e t t u :

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 17 p:nä marraskuuta 1938. Saapuvilla olivat: Bryggari, Hakkila, Harvala, Kulovaara, Lepistö, Lonkainen, Pekkala, Reinikainen, Räisänen, Salmenoja, Syrjänen, Tolonen, Wiik ja Aattela sekä ministeri Tanner. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

J.G. Rangin kirjelmä.

Esiteltiin puoluetoveri J.G. Rangin kirjelmä (Liite 1), koskeva mainitun henkilön eroittamista poliittisten syiden vuoksi puolustuslaitoksen työmaalta.

Bryggari: Puolustuslaitoksen alaisissa töissä on muuallakin ilmennyt vakavia epäkohtia. Niinpä esim. Jyväskylässä tykkitehtaan työmaan yövartijalla ja huoneustojen lämmittäjällä teetettiin pitempiä työpäiviä kuin työaikalaki sallii, eikä heille myöskään annettu työsopimuslain mukaista vapaapäivää viikoittain. Asiasta on suoritettu tutkimus ja siinä todettu lakeja rikotun.

Kulovaara: Kertoi, että Turussa on sotilaita kielletty menemästä Uittamon ja Ruissalon kansanpuistojen ravintoloihin sekä työväentalon ja Osl. Tarmolan ravintoloihin.

Keskustelun päätyttyä jätettiin asian hoitaminen valtiovarainvaliokunnan puolustusjaoston jäsenten Peltosen ja Hiltusen tehtäväksi. Heidän on käännyttävä puolustusministeri Niukkasen puoleen esitettyjen seikkojen johdosta. Ellei tästä ole apua palataan asiaan uudelleen.

2 §.

Sukupuolitautilaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen sukupuolitautilakia koskevaan hallituksen esitykseen ja talousvaliokunnan esityksen johdosta antamaan mietintöön.

Tolonen: Selosti asian käsittelyä talousvaliokunnassa.

Reinikainen: Piti välttämättömänä, että 4 § hyväksytään hallituksen esityksen mukaisesti.

Keskustelun päätyttyä päätettiin kannattaa hallituksen esityksen hyväksymistä.

3 §.

Edustajain palkkakysymys.

Otettiin uudelleen esille ministeri Tannerin v.v. kokouksessa 8/9 esittämä tiedustelu olisiko hallituksen annettava esitys edustajain palkan uudelleen järjestämisestä.

Tanner: Toisti v.v. kokouksessa 8/9-38 antamansa selostuksen. Hallituksen jäsenten keskuudessa on pohdittu edustajain palkan järjestämistä toiselle pohjalle. On suunniteltu edustajille maksettavaksi palkkaa kuudelta kuukaudelta 6,000 mk, siis yhteensä 36,000 mk vuodessa. Maaseudulta valituille edustajille maksettaisiin vuokrat korvausta kuudelta kuukaudelta 1000 mk. Edelleen olisi maksettava lisäkorvaus edustajille, jos ylimääräiset valtiopäivät kutsutaan koolle. Valtiovarainvaliokunnan jäsenille ja tarkistajille olisi maksettava, jos he joutuvat istumaan ylimääräisesti, 300 mk päivältä.

Räsänen: Kannatti edustajain palkan korottamista. Eduskunnan ulkopuolella on tosin henkilöitä, jotka nostavat aika metelin tästä asiasta.

Wiik: Urakkapalkka veisi eduskunnan työn ja tason nykyistä matalammaksi. Vältti jyrkästi, että istuntopäivä ei ole liian pitkä.

Aattela: Kannatti Tannerin suunnitelmaa.

Pekkala: Maaseudulta valituille edustajille olisi maksettava enemmän. Eikö asiaa voisi järjestää päivärahaa korottamalla?

Harvala: Ei nähnyt urakkapalkassa sitä vaaraa kuin eräät toiset puhujat.

Reinikainen: Ei uskonut, että urakkapalkka johtaisi eduskunnan työn ja tason mataloitumiseen. Muissakin parlamenttaarisissa maissa on edustajilla urakkapalkka. Kannatti Tannerin suunnitelmaa.

Lepistö: Erittäinkin maaseudulta valituille edustajille on nykyinen palkka liian pieni. Yhtyi Tannerin suunnitelmaan.

Hakkila: Eduskunnan työaika on yleensä ollut kuuden kuukauden pituinen. Palkat ovat liian pienet. Kun muissa parlamenttaarisissa maissa on edustajilla vuosipalkka, niin miksei sitä voida järjestää meilläkin. Yhtyi Tannerin esitykseen, koska se tuntui hyvältä. Eräät edustajat asuvat liian huonosti. Tämänkään suunnitelman toteuttamisella ei päästä samalle tasolle muiden parlamenttaaristen maiden kanssa.

Tanner: Aiheen asian esittämiseen on antanut se, että edustajain palkat ovat alhaiset. Vuosipalkka on käytännössä jokseenkin kaikkialla.

Kulovaara: Virossa vapsit käyttivät edustajain palkkakysymystä vaalitaisteluseenaan.

Salmenoja: Nykyinen järjestelmä on osoittautunut hyväksi, sillä eduskunta on tehnyt lujasti työtä niinä kuutena kuukautena vuodessa kun se on ollut koolla. Ei tahtonut vastustaa Tannerin esitystä, vaikka sanoikin siinä olevan sanansijaa.

Keskustelun päätyttyä toimitetussa äänestyksessä todettiin kahdeksalla äänellä neljä vastaan, että v.v. on Tannerin ehdotuksen kannalla.

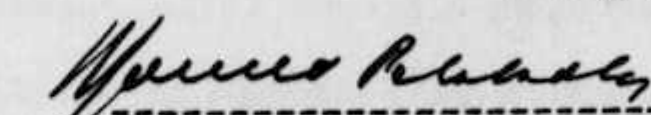
4 §.

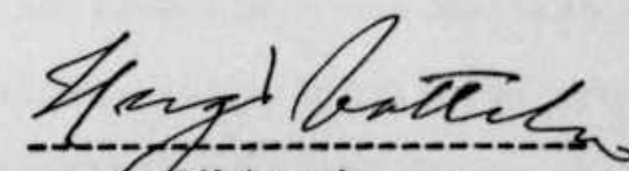
Kurinpitoasia.

Wiik: Viime perjantaina pidetystä eduskunnan istunnosta oli poissa huomattava joukko ryhmän jäseniä.

Keskustelun jälkeen päätettiin ryhmäkokouksessa ryhmän jäsenille huomauttaa, että ilman vakavaa syytä ei saa olla poissa eduskunnan istunnoista ja valiokuntien kokouksista.

V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Kuolemajärvellä lokakuun 26 päivänä 1938.

Liite 1 v.v. pöytäkirjaan 17/11-38.

Sosialidemokraattinen Eduskuntaryhmä

H e l s i n k i .

=====

Pyydän kiinnittää arv.Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän huomiota allakosketeltuun tapaukseen siinä toivossa, että tekisitte voitavanne, jotta sosialidemokraatteihin kohdistuva vaino puolustuslaitoksen toimialoilla saataisiin loppumaan ja tyydyttävällä tavalla selvitettyksi erottamiseni puolustuslaitoksen töissä.

Puolustuslaitoksella on parhaillaan käynnissä suurehko työ Kuolemajärven pitäjän Muurilan ja Seivästön välisellä kankaalla, Ahvjoella, jossa työskentelee noin 200 miestä. Pysin kyseiseen työhön ja minut otettiin. Sain työskennellä kivien porauksessa t.k. 19 päivän Seuraavana, siis t.k. 20 päivänä saavuin edelleen työmaalle ja jatkoin työtä, mutta kello 15 järestä minut kutsuttiin konttoriin, jossa maksettiin lopputili. Ihmettelin tällaista erottamista, koska työssäni ei ollut sattunut mitään sellaista, joka sen olisi aiheuttanut. Tiedustelin takia syytä ~~erottamisesta~~ työstä erottamiseen, mutta sitä ei ilmoitettu, vaan sen sijaan kehoitettiin poistumaan paikalta hyvin kärkevässä ja uhkaavassa äänilajissa. Minulla ei tietenkään ollut muuta tehtävää kuin ottaa lopputilini ja lähteä. Työmaan paikallisena valvojana on muuan Virtanen niminen henkilö, joka otti minut töihin ja myös eroitti.

Koska työni ei voi antaa aiheutta muistutuksiin, täytyy eroittamisen johtua muista s.o. poliittisista syistä, siitä että olen työskennellyt Kansan Työn asiamiehenä pitkän aikaa, kaikkiaan noin 20 vuotta. En tuntenut työnjohtajista ketään eivätkä he myös ilmeisesti ~~minua~~ tunne minua henkilökohtaisesti. Siksi on luultavaa, että minua vastaan on tehty ilmianto sosialidemokraattisen toimintani johdosta, kaiketi juuri työskentelyni vuoksi Kansan Työn asiamiehenä. Poliisiviranomaisilla ei pitäisi kylläkään olla mitään muistuttamista minua vastaan sen enää yksityishenkilönä kuin kansalaisenakaan, koska minulle on myönnetty m.m. aseenkantolupa ja samoin olen aina saanut auliisti luvan räjähdysaineen ostamista varten, kun olen niitä työssäni tarvinnut.

Minulla on vähän maanviljelystä, jonka lisäksi olen harjoittanut kalastusta ja työskennellyt työmarkkinoilla kulloinkin saatavana olevissa töissä. Olen syntynyt 1882. Kotipaikkani on Kuolemajärven pitäjän Seivästön kylä.

Kuten käsittänette, ei edelläkertomani tapaus koske yksin minua, vaikka minullekin on harmillista menettää työpaikkani ja tulla aihettomaksi prikatuksi, mutta paljon enemmän asialla on yleistä merkitystä. Jos saadaan mielivaltaisesti erottaa työläisiä työstä, edes syytä mainitsematta vain sen takia, että he kuuluvat sosialidemokraattiseen puolueeseen ja ottavat osaa sosialidemokraattiseen toimintaan, herättää se paitsi katkeruutta, myös turvattomuuden tunnetta ja vahingoittaa työskentelyä puolueemme hyväksi. Jopa se vahingoittaa lehtiemme levitystyötäkin. Ihmiset tulevat aroiksi, eivätkä rohkene tilata niitä. Mutta se tekee myös haluttomaksi toimimaan asiamiehenä. Ei mielellään hoida epäkiitollista tehtävää, joutuakseen sitten palkkioksi poliittisesti merkatuksi ja työmailla vainotuksi.

Olen saattanut tämän tapauksen tietoonne toivossa, että minuun yllämainitulla tavalla kohdistunut loukkaus tulee poistetuksi ja että saataisiin loppumaan tällainen epäoikeudenmukainen kohtelu, joka edelleen näyttää tulevan puoluetovereimme osaksi ainakin eräillä puolustuslaitosten toimialaoilla.

Kunnioittavasti

Jooseppi J. Ranki

Talollinen-Kalastaja

Kuolemajärven Seivästöltä.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 17 p:nä marraskuuta 1938. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Ampuja, Eskola, Huttunen, Komu, Koponen (sairas), Kuusisto, Lehtokoski, Lehikoinen, Metsäranta, Muhonen, Pitkäsilta, Rapo, Ryömä (sairas), Sillanpää (sairas) ja Väisänen. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Läsnäolo-oikeus.

Puoluetoveri Valtter Kuusela pyysi lupaa saapuvillaoloon ryhmäkokouksessa, suosittelee E. Jokinen.

Pyyntöön suostuttiin.

2 §.

Mieskuoro Finlandian lähetystö.

Ryhmäkokoukseen saapui mieskuoro Finlandian lähetystö, jonka taholta selostettiin kuoron Amerikkaan tehtäväksi suunnitteleman matkan tarkoitusta ja toivottiin, että ryhmän jäsenet kannattaisivat valtion avustuksen myöntämistä kuorolle matkan menojen suorittamista varten. (Liite 1)

Puheenjohtaja Pekkala vastasi lähetystölle. Ryhmä on aina myötätunnolla suhtautunut sivistysmäärärahoihin. Tämä on kuitenkin sellainen sivistysmääräraha, joka pitäisi käsitellä hallituksen esityksen pohjalla. Kun asia tulee eduskunnassa esille, tulevat ryhmän jäsenet siihen asiallisesti suhtautumaan.

3 §.

Edustajain palkkakysymys.

Otettiin käsiteltäväksi edustajain palkkakysymys.

Tanner: Selosti hallituksen jäsenten keskuudessa vireillepantua suunnitelmaa edustajain palkkauksen järjestämisestä. (Katso v.v. pöytäkirjoja 8/9-38 ja 17/11-38) Uusi palkkausjärjestelmä on ajateltu otettavaksi käytäntöön vuoden 1940 alusta.